

Billund
kommune

Miljøgodkendelse af kvægproduktion

Refshøjvej 7, 7200 Grindsted

Juni 2018

Dato: 14-06-2018

Teknik & Miljøforvaltning

Natur og Miljø
Jorden Rundt 1
7200 Grindsted

Tlf. 7972 7200

www.billund.dk

Journalnr.: 09.17.18 P19

Sagsnr.: 17/14997

P10.2. 4.1

Ks.: OSC/RHS/MHA

Sagsbehandler:

Mette Hammershøj

Tlf. 7972 7101

mha@billund.dk

INDLEDNING	3
EJENDOMS- OG VIRKSOMHEDSOPLYSNINGER	4
HØRING	4
MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRPRODUKTIONEN PÅ REFSHØJVEJ 7, 7200 GRINDSTED	6
AFGØRELSENS OMFANG OG FORUDSÆTNINGER.....	6
ØVRIGE FORHOLD	7
IKKE-TEKNISK RESUMÉ	
VILKÅR	
GODKENDELSENS UDNYTTELSE OG VARIGHED	
OFFENTLIGGØRELSE MV	
KLAGEVEJLEDNING	
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	
INDLEDNING	18
BESKRIVELSE OG VURDERING AF DET ANSØGTE PROJEKT	18
Husdyrbrugets beliggenhed	19
Stalde og produktioner	20
Gødningsproduktion og -opbevaring	22
BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget.....	24
Foder	26
Energi- og vandforbrug.....	26
Affald	27
Spildevand.....	28
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – LUGT, STØJ M.M.	29
Lugt.....	30
Støj, rystelser og transport	33
Støv, fluer og skadedyr	35
Lys	35
Landskab og kulturmiljø	36
Driftsforstyrrelser og uheld	38
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – NATURMÆSSIGE FORHOLD	39
Anlæggets nærhed til kategori 1- og 2-natur	40
Ammoniakdeposition i naturområder fra anlægget.....	41
Ammoniakpåvirkning af kategori 1- og 2-natur	42
Natur omfattet af Habitatbekendtgørelsens regler, herunder Kategori 1-natur....	42
Påvirkning af arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, herunder Kategori 3-natur	43
Påvirkning af beskyttede arter (Bilag IV fredede, rødlistede og gullistede)	45
Bilag IV arter	45
BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	47
OPHØR	48
ALTERNATIVE MULIGHEDER	48
SAMLET VURDERING	49
BILAG	50

Indledning

Husdyrbruget på Refshøjvej 7, 7200 Grindsted er miljøgodkendt efter § 12, stk. 2, i den dagældende Husdyrbruglov¹ ved Billund Kommunes afgørelse af 17. december 2009.

Ved Billund Kommunes afgørelse af 29. august 2012 er der meddelt tilladelse til opførelse af en maskinhal på 1.162 m² iht. anmeldereglerne i § 19 i den dagældende Husdyrgodkendelsesbekendtgørelse².

Efterfølgende er udvidelse af besætningen og bygninger og anlæg til dyr, gødning og foder godkendt efter lovens § 12, stk. 3, ved Billund Kommunes afgørelse af 18. februar 2014. Afgørelsen af 18. februar 2014 blev meddelt som gældende for hele husdyrbruget, således at vilkår i afgørelserne af 17. december 2009 og 29. august 2012 samtidig er bortfaldet. Afgørelsen af 18. februar 2014 udgør på den baggrund virksomhedens eksisterende reguleringsgrundlag.

Virksomheden har på baggrund af godkendelsen af 18. februar 2014 gennemført nogle udvidelser og ændringer, således at husdyrbrugets aktuelle indretning er som vist på luftfoto i bilag 2. Billund Kommune har i en afgørelse af 14. april 2016 i forbindelse med en byggesag truffet afgørelse om, at nogle staldarealer indenfor rammerne af godkendelsen af 18. februar 2014 kan indrettes med sengestald med spalter i stedet for de i godkendelsen krævede præfabrikerede, drænedegulve. På den baggrund er indretningen af de eksisterende stalde som vist på figur 3D i bilag 3.

Virksomheden har den 5. oktober 2017 ansøgt om godkendelse af udvidelser og ændringer, som ikke er indeholdt i afgørelsen af 18. februar 2014. Der er ansøgt om miljøgodkendelse efter reglerne i nugældende Husdyrbruglov³ til udvidelse af ensilagepladsen med 3.500 m² og etablering af en ny gyllebeholder på 5.000 m³.

Billund Kommune har derfor udarbejdet en ny godkendelse på baggrund af en ansøgning modtaget via Husdyrgodkendelse.dk. Godkendelsen meddeles i henhold til § 16a, stk. 1, i Husdyrbrugloven, idet lovens bestemmelser om godkendelse efter § 16 får virkning, når et husdyrbrug omfattes af godkendelse efter § 12 foretager ændringer eller udvidelser, jf. overgangsbestemmelserne i § 10, stk. 2, i lovens kapitel 10.

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der skal gælde for Refshøjvej 7, 7200 Grindsted, i Billund Kommune. Vilkårene sikrer, at driften af husdyrbruget, herunder de ansøgte ændringer, kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

² BEK nr. 294 af 31/03/09 – Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

³ LBK nr. 256 af 21/03/2017. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., med senere ændringer

I forbindelse med udarbejdelsen af miljøgodkendelsen, har Billund Kommune lavet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af husdyrbruget. Vurderingen omfatter i overensstemmelse med § 33 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁴ alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse, herunder de stillede vilkår. Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering fremgår af det nedenstående.

Ejendoms- og virksomhedsoplysninger

Refshøjvej 7, 7200 Grindsted, *matrikel nr. 14b, Stenderup By, Ansager* (se bilag 1). Ejendomsnummeret er 530.000.5732. Bedriftens CVR nr. er 38358995. Husdyrbruget ejes og drives af Water Dairy ApS, Refshøjvej 7, 7200 Grindsted. Ansøger er Ejer, Refshøjvej 7, 7200 Grindsted.

Høring

Høring af ansøgningen

Ansøgningen om miljøgodkendelse blev i overensstemmelse med Husdyrbruglovens § 55, stk. 2 og Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 56, offentliggjort på Billund Kommunes hjemmeside d. 16. februar 2018. Offentligheden har herved indenfor en frist på 3 uger haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til projektet, samt anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse når denne foreligger.

Der er ikke foretaget samtidig høring af berørte eksterne myndigheder, idet sagen ikke vurderes at berøre andre myndigheder end Billund Kommune.

Kommunen har ikke indenfor den fastsatte tidsfrist modtaget bemærkninger i den forbindelse.

Høring af udkast til miljøgodkendelse

Et udkast til miljøgodkendelse har været sendt i høring i 30 dage til den 1. juni 2018, hvor ansøger og øvrige parter i sagen har haft mulighed for at komme med bemærkninger til projektet.

Udkastet blev sendt til:

Water Dairy ApS, Refshøjvej 7 Krogager, 7200 Grindsted. Udkastet sendes til virksomhedens e-boks i cvr nr. 38358995

Med kopi til:

Konsulent Jakob Altenborg, Miljø og Natur Landbrugsrådgivning,
jakob@miljognatur.dk

Naboer og andre beboere i området, som ligger indenfor en beregnet lugtkonsekvenszone på 710 meter (se nærmere herom i nedenstående afsnit om lugt):

Ejere, Krogagergårdvej 3, 7200 Grindsted
Ejer, Krogagergårdvej 7, 7200 Grindsted

---

⁴ BEK nr. 1380 af 30/11/2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Ejere, Krogagergårdvej 111, 7200 Grindsted og Krogagergårdvej 113, 7200 Grindsted
Beboer, Krogagergårdvej 113, 7200 Grindsted
Ejere, Refshøjvej 5, 7200 Grindsted
Ejer, Refshøjvej 15, 7200 Grindsted
Ejere, Refshøjvej 11, 7200 Grindsted
Ejere, Lundgårdvej 4, 7200 Grindsted
Ejer af Egebjerg Landevej 18, 7200 Grindsted
Ejere, Egebjerg Landevej 18, 7200 Grindsted
Ejere, Egebjerg Landevej 22, 7200 Grindsted
Krogager Primitive Campingplads, Cvr nr. 32402429

Der er ikke foretaget høring af ejere af øvrige nabomatrikler, idet udvidelsen vurderes at være af underordnet betydning for disse.

Billund Kommune har i høringsperioden modtaget bemærkninger fra ejeren af Krogagergårdvej 111, som anfører, at Krogagergårdvej om vinteren er ufarbar ved udkørslen fra ansøgers ejendom til Krogagergårdvej pga. af belastning med tung landbrugstrafik, og at vejen her bør asfaltbelægges. Desuden anføres i bemærkningerne at vejens udformning med to tætliggende 90 graders sving ud for Krogagergårdvej 111 ikke giver tilstrækkelig manøvrerum til moderne landbrugsmaskiner, hvorfor ejeren fremsætter ønske om ændring af vejen til to 45 graders sving, da den ansøgte transportforøgelse på 24 % forventes at blive til stor gene. De indsendte bemærkninger er vedlagt som bilag 6.

De indsendte bemærkninger har været forelagt ansøger, som anfører, at der på den pågældende vejstrækning er tale om transport til og fra jordarealer, og at der derfor ikke vil ske ændringer i forhold til nu, da der ikke i den nuværende situation kommer flere arealer ad den rute.

Billund Kommunes vurdering

Krogagergårdvej er på de omtalte strækninger en offentlig vej med grusbelægning. Vedligeholdelsen af den pågældende strækning af Krogagergårdvej påhviler som udgangspunkt kommunen og ikke de enkelte vejberettigede eller brugere, idet kommunen dog som vejmyndighed kan gøre indgreb overfor beskadigelse fra eventuel uforsvarlig transportadfærd.

I henhold til Vejlovens⁵ § 8 påhviler det vejmyndigheden at holde offentlige veje i den stand, som trafikens art og størrelse kræver, mens vejmyndigheden ikke umiddelbart har hjemmel til at pålægge begrænsninger på kørslen. Kommunens vejafdeling oplyser, at Krogagergårdvej bliver holdt, som det er politisk vedtaget, at den skal holdes.

Husdyrbrugloven indeholder ikke hjemmelgrundlag til, at kommunen i forbindelse med miljøgodkendelse kan fastlægge regulering af et husdyrbrugs fysiske belastninger af vejarealer.

Landzonen er landbrugets arbejdsrum, hvor der må forventes en vis påvirkning fra erhvervet, herunder påvirkninger fra transport. Det er kommunens vurdering,

---

⁵ LOV nr. 1520 af 27/12/2014: Lov om offentlige veje m.v.

at husdyrbruget på Refshøjvej 7 vil kunne drives som ansøgt, uden at transport til og fra husdyrbruget medfører miljøpåvirkninger i omgivelserne, som er uforenelige med omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, og at de modtagne bemærkninger i forbindelse med høringen ikke skal medføre ændringer i miljøgodkendelsen.

Miljøgodkendelse af husdyrproduktionen på Refshøjvej 7, 7200 Grindsted

Virksomheden har den 5. oktober 2017 ansøgt Billund Kommune om miljøgodkendelse.

Ansøgningen var fuldt oplyst den 18. april 2018.

Med denne afgørelse godkender Billund Kommune husdyrbrugets anlæg og produktion, herunder de ansøgte ændringer. Miljøgodkendelsen meddeles efter § 16a, stk. 1, i Husdyrbrugloven, idet Billund Kommune vurderer at:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Driften af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen i nedenstående miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Afgørelsens omfang og forudsætninger

Som nævnt ovenfor er landbrugsaktiviteterne på Refshøjvej 7 omfattet af en miljøgodkendelse fra den 18. februar 2014.

Vilkårene i godkendelsen fra 2014 er vist i bilag 5. Vilkår vedrørende udbringningsarealer i afgørelsen bortfaldt den 1. august 2017, jf. overgangsbestemmelserne i § 10, stk. 6, i Husdyrbruglovens kapitel 10. Dette vedrører vilkår 45 – 51, 56 og 58 i bilag 5. Godkendelser under Husdyrbrugloven regulerer efter denne dato alene miljøpåvirkninger fra husdyrbrugenes anlæg, hvilket også gælder for denne nye godkendelse.

Med denne nye miljøgodkendelse bortfalder samtlige tilbageværende vilkår i afgørelsen af 18. februar 2014, således at husdyrbrugets anlæg fremover alene reguleres ved vilkårene i denne nye afgørelse. Vilkårene i denne nye godkendelse består dels af vilkår, som er overført fra den hidtidige godkendelse, og dels af nye vilkår. Der er redegjort nærmere for dette i godkendelsens miljøtekniske redegørelse og vurdering nedenfor.

Ud over ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk har kommunen modtaget en miljøteknisk beskrivelse, en miljøkonsekvensrapport, jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4, stk. 3, samt diverse supplerende

oplysninger. I oplysningsgrundlaget for denne nye godkendelse indgår endvidere oplysninger fra den eksisterende miljøgodkendelse fra 2014.

I det omfang andet ikke er nævnt i afgørelsen, er den meddelt på baggrund af de oplysninger, som kommunen har modtaget i forbindelse med sagen, hvorfor afgørelsen hviler herpå.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Husdyrbrugloven. Øvrige relevante godkendelser og tilladelser skal indhentes særskilt, herunder byggetilladelser, samt tilladelser iht. Spildevandsbekendtgørelsen⁶.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler kan være en skærpelse af denne godkendelses vilkår.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde, der indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt iht. § 16a i Husdyrbrugloven eller der er gennemført en anmeldelsesprocedure efter reglerne for anmeldelse i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Ikke-teknisk resumé

Indledning

Husdyrbruget på Refshøjvej 7, 7200 Grindsted, blev i 2014 godkendt efter reglerne i den dagældende Husdyrbruglov til udvidelser af bygninger og til en kvægbesætning på maksimalt 853,23 DE (dyreenheder).

Der er nu ansøgt om miljøgodkendelse til udvidelse af ensilagepladsen med 3.500 m² og etablering af en ny gyllebeholder på 5.000 m³, samt flytning af møddingspladsen

I stedet for dyreenheder skal reguleringen af den ansøgte fremtidige indretning og drift af husdyrbruget efter den nugældende Husdyrbruglov baseres på størrelsen af staldarealer og på husdyrbrugets mulighed for at udnytte de opgjorte staldarealer med forskellige grupperinger af dyretyper (flexgrupper).

I ansøgningen er miljøpåvirkningerne derfor beregnet ud fra de ansøgte staldarealer og dyregrupper, og der er foretaget en sammenstilling med forureningen i forhold til den aktuelt godkendte indretning og drift (nudrift).

Billund Kommune har ud fra de oplyste miljøpåvirkninger foretaget en vurdering af, om påvirkningerne er acceptable i forhold til de krav, der normalt stilles i lovgivningen. Et resumé heraf kan ses nedenfor.

Afstandsforhold

Ejendommen er placeret i landzone (se bilag 1). Den korteste afstand fra

---

⁶ BEK. nr. 1469 af 12/12/2017. Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4

husdyrbrugets stalde til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Lundgårdvej 4) er ca. 500 m. Den korteste afstand fra husdyrbrugets stalde til byzone (Stenderup-Krogager) er ca. 550 m. Afstanden til nærmeste samlede bebyggelse er 710-715 meter til Krogagergårdvej 37, der også er byzone.

For nye husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, der medfører forøget forurening, er der i Husdyrbrugloven krav om minimumsafstande til en række forureningsfølsomme omgivelser.

Billund Kommune har vurderet, at de ansøgte udvidelser og ændringer af husdyrbruget på Refshøjvej 7 kan overholde disse afstandskrav.

Anlæg, besætning og gødning

Husdyrbrugets indretning kan ses i bilag 2.

Husdyrbruget ønskes udvidet med Gylletank IV og Ensilageplads – Ny, og Gylletank I nedlægges (se bilag 2). Møddingspladsen flyttes fra sin nuværende placering syd for ensilagepladsen til en ny placering nord for ensilagepladsen. Der er ikke ansøgt om udvidelse af staldarealerne.

Gylle opbevares fremover i tre gylletanke på ejendommen, samt en gyllebeholder på en anden ejendom. Opbevaringskapaciteten er på i alt 18.100 m³ inkl. gyllekanaler under staldene. Dybstrøelsen køres direkte ud, eller opbevares i møddingsplads på ca. 250 m² eller som kompost i markstak.

I ansøgningen er der redegjort for, at husdyrbrugets opbevaringskapacitet opfylder kravene i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Indretning og drift af den fremtidige ensilageplads på 3.500 m², samt opsamling, håndtering og anvendelse af vand fra ensilagepladserne, skal udføres i henhold til reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Staldanlæg og gødningsopbevaring afdamper ammoniak, som kan påvirke naturen omkring husdyrbruget. Derfor er der krav om, at staldene skal indrettes med miljøvenlig teknik (BAT), så fordampningen pr. arealenhed er lille.

På baggrund af beregningerne i ansøgningen er det kommunens vurdering, at staldene og gødningsopbevaringen på Refshøjvej 7 kan overholde disse krav.

Lugt, støv, fluer, støj og lys

I ansøgningen er det oplyst, at der kan forekomme støj fra kompressorer, malkeanlæg, og transportere til og fra ejendommen.

Der malkes to gange. Første malkning er fra kl. 04-09, og anden malkning er fra kl. 15.30-20.00. Malkekompresor er placeret indendørs for at mindske støjgener. For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel, samt jævnlige transportere med lastbil.

Antallet af transportere (til- og frakørsel regnes for én transport) er opgjort til ca. 2.748 stk. om året, hvilket er en stigning på ca. 26 % i forhold til nudriften. Udvidelsen stammer væsentligst fra øget transport af gødning og ensilage.

Det er oplyst i ansøgningen, at der kan forekomme støv fra kørsel på de omkringliggende arealer og veje ved staldanlæggene, endvidere vil der være en mindre støvudvikling ved indlæsning af færdigfoder.

Ansøger oplyser, at bekæmpelse af skadedyr, herunder rottebekæmpelse og kemisk fluebekæmpelse, foretages efter de af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, fastsatte retningslinjer. Herudover anvendes der rovfluer. Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter mv. Der er lavet aftale med Anticimex.

I ansøgningssystemet er det beregnet, at husdyrbruget kan overholde lovgivningens krav til lugtgeneafstande til nærmeste boliger uden landbrugspligt og til nærmeste samlede bebyggelse, mens anlægget ikke kan overholde geneafstande i forhold til byzone. Geneafstanden er her beregnet til 897 m, mens den faktiske afstand er beregnet til 591 m. Beregningerne er foretaget i forhold til det nærmeste byzoneområde for Stenderup, som består af kommuneplanområde nr. 6.B.5: Boligområde, Krogagergårdvej.

I overensstemmelse med reglerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 31 har kommunen dog besluttet at meddele dispensation fra geneniveauerne, da lugtgenerne er uændrede i forhold til den eksisterende produktion samtidig med at afstanden til byzonen er længere end 50 % af den beregnede geneafstand.

Om lyspåvirkninger er det i ansøgningen oplyst, at der vil være et vist lysudfald fra bygningernes vinduer, samt fra udendørsbelysning ved udleveringsrampe og ved foderindlevering. Lyset i staldene er tændt efter behov, og der er vågebelysning om natten. Lyset vil udelukkende være tændt på det niveau, som enten er foreskrevet af anden lovgivning eller i det omfang, det er nødvendigt i forbindelse med ophold i staldene. Udendørsbelysning vil være tilkoblet bevægelsessensorer eller automatisk slukning.

Billund Kommune har vurderet, at udvidelserne ikke vil medføre betydende ændringer i husdyrbrugets frembringelse af lugt, støv, fluer eller støj, og at husdyrbruget på Refshøjvej 7 vil kunne drives uden væsentlige påvirkninger i omgivelserne.

I denne nye godkendelse er der stillet vilkår med støjgrænser, og der er krav om, at virksomheden skal undersøge og afhjælpe påvirkningerne, hvis kommunen vurderer, at der er væsentlige gener fra lugt, fluer, støv eller støj. I forhold til lys, er der stillet krav om, at husdyrbruget ikke må give anledning til gener i omgivelserne, som kommunen vurderer, er væsentlige.

Landskab mv.

Refshøjvej 7 er beliggende i et område, der i kommuneplanen er udpeget til jordbrugsformål. Området er i kommuneplanen udpeget som et Større uforstyrret landskab og Bevaringsværdige landskaber.

De ansøgte bygnings- og anlægsmæssige udvidelser på Refshøjvej 7, bestående af en gylletank og udvidelse af plansiloen, placeres i integration med

ejendommens eksisterende bygninger og opføres generelt i en relativ lav højde uden høje siloer o.l.

Det er kommunens vurdering, at etablering af udvidelserne ikke er i modstrid med baggrunden for de nævnte udpegninger, og at de ansøgte ændringer og udvidelser ikke vil ændre oplevelsen af landskabet væsentligt.

Natur

Nærmeste Natura 2000 område er *Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde*, som ligger ca. 7 km fra ejendommen. Inden for en radius af 1.000 meter fra ejendommen ligger nogle naturområder, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Der er i ansøgningen foretaget beregninger af, hvilken påvirkning fordampningen af ammoniak fra stalde og gødningsopbevaring medfører i naturområderne.

Kommunen vurderer, at ammoniakpåvirkningerne i den omgivende natur overholder de generelle beskyttelsesniveauer, der er fastsat i reglerne, og det er kommunens vurdering, at husdyrbruget ikke medfører, at der skal stilles særlige krav til ammoniakfordampningen.

Samlet vurdering

Billund Kommune vurderer, at der kan meddeles godkendelse af husdyrbruget med de ansøgte udvidelser og ændringer, idet husdyrbruget under overholdelse af de fastsatte vilkår, ikke indebærer væsentlig indvirkning på miljøet.

Med venlig hilsen

Mette Hammershøj
Miljøsagsbehandler
Billund Kommune, Natur og Miljø

Vilkår

Godkendelsen meddeles på nedenstående vilkår, som gælder for husdyrbrugets eksisterende og fremtidige anlæg og drift. Vilkår fra husdyrbrugets tidligere godkendelse fra 18. februar 2014 er vist i bilag 5. Disse vilkår bortfalder med nærværende afgørelse og erstattes af nedenstående vilkår.

Indretning og drift

1. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen. Anlæg skal opføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og i den miljøtekniske beskrivelse.
2. Før etablering af nye anlæg skal der indhentes byggetilladelse iht. byggereglementet fra Billund Kommune.
3. Vilkår vedr. drift skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
4. Ændring af ejerforhold eller ansvar for driften skal meddeles Billund Kommune senest 1 måned efter ændringen.

Anlæg

5. Husdyrbruget skal indrettes med de stalde, staldsystemer og produktioner, der er anført i godkendelsens tabel 1 (jf. afsnittet "Stalde og produktioner").
6. Faste drænede gulve med skraber og ajlefløb skal udføres med ajlefløb, og lysningsarealet til ajlefløb/gylleopsamling maksimalt udgøre 5 % af det samlede gulvareal. Gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1,0 % mod gulvmidte.
7. Stalde med staldsystemerne "Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb" og "Sengestald med fast gulv" skal være forsynet med skrabeanlæg.

Skrabere skal være forsynet med timer. Skrabere skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

Der skal hver dag foretages skrabninger hver anden time. Tværgange, som ikke skrubes automatisk, skal hver dag rengøres manuelt mindst 2 – 3 gange.

8. Ved gyllebeholdere (gylletank II, III og IV, jf. bilag 2) skal, såfremt beholderen er udstyret med en pumpeanordning, etableres en støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder, hvor påfyldning af gylle finder sted. Påfyldningspladsen skal dimensioneres med styrke og tæthed som en møddingsplads. Der skal være fald mod afløb, så spild opsamles. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning er afsluttet. Opsamlet spildevand skal overpumpes til gyllebeholderen. Rent overfladevand fra pladsen kan

opsamles og udsprinkles eller lades nedsivet, når pladsen forinden er rengjort efter brug.

9. Der skal være fast overdækning på gyllebeholdere (gylletank II, III og IV, jf. bilag 2).
10. Åbning af gyllebeholdernes overdækning må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle. Skader på overdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen.

Gødningsopbevaring og -håndtering

11. Pumpning til og fra gyllebeholdere skal ske under opsyn.

Affald

12. Husdyrbrugets opbevaring og håndtering af affald skal foregå sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.
13. Farligt affald skal opbevares i tætte, lukkede beholdere, der er mærkede, så det tydeligt fremgår, hvad de indeholder. Beholderne skal opbevares under tag og være beskyttet mod vejrlig. Oplagspladsen skal have en tæt belægning og være indrettet således, at spild kan holdes inden for et afgrænset område uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand eller kloak. Området skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares.

Spildevand /overfladevand

14. Overfladevand fra arealer, hvor der kan ske spild med forurenende foder eller gødning eller opstå anden forurening, må ikke afledes til dræn, vandløb eller nedsivning. Afledningen af ejendommens overfladevand må ikke udvides, inden kommunen har meddelt tilladelse hertil.
15. Tagvand fra bygning "Stald 1, 2 og 3 (bortset fra GL. Kostald)", jf. bilag 2, skal nedsives i faskiner i overensstemmelse med gældende vejledning, medmindre kommunen har meddelt tilladelse efter Spildevandsbekendtgørelsen til anden afledning.

Lugt

16. Husdyrbruget må ikke give anledning til lugtpåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at lugtfrembringelse begrænses mest muligt.
17. Hvis tilsynsmyndigheden finder, at virksomheden giver anledning til væsentlig lugtpåvirkning, skal virksomheden foranledige sagkyndig undersøgelse af husdyrbrugets anlægs- og driftsmæssige kilder til lugtfrembringelse udført og i fornødent omfang iværksætte afhjælpende foranstaltninger. Senest 2 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat krav om sagkyndig undersøgelse, skal myndigheden tilsendes

den sagkyndiges redegørelse med anbefalede lugtreducerende tiltag, samt en tids - og handlingsplan for gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger. Hvis undersøgelsen og redegørelsen efter tilsynsmyndighedens vurdering er dækkende for hele husdyrbruget, kan en ny undersøgelse tidligst kræves udført igen efter et år.

Støj

18. Virksomheden skal planlægge flest mulige støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særlig agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden (kl. 22.00 – 07.00), herunder fra mobile støjkluder.
19. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau, ved omliggende beboelse og deres udendørs opholdsarealer, må maksimalt udgøre følgende værdier:

Dage	Tidspunkter	Ved beboelse i det åbne land	Midlingstid
Mandag-fredag	kl. 07.00 - 18.00	55 dB (A)	8 timer
	kl. 18.00 - 22.00	45 dB (A)	1 time
Lørdag	kl. 07.00 - 14.00	55 dB (A)	7 timer
	kl. 14.00 - 22.00	45 dB (A)	4 timer
Søn - og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB (A)	8 timer
Alle dage ¹	kl. 22.00 – 07.00	40 dB (A)	½ time

¹Støjens spidsværdi må om natten (kl. 22.00 - 07.00) ikke overstige 55 dB (A).

Støjgrænserne omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer. Støjgrænserne gælder al støj fra landbrugsdrift, dog kun støjen fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, dvs. ikke støj fra f.eks. markdriften.

20. Husdyrbruget må ikke medføre påvirkninger i omgivelserne med lavfrekvent støj, infralyd eller vibrationer, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige.

Til - og frakørsel

21. Virksomheden skal planlægge mest mulig transport afviklet i dagperioden. Det årlige kørselsbehov må ikke udvides med mere end 10 % i forhold til det, der er angivet i de tekniske beskrivelser.
22. Udstyr, der anvendes til transport og udkørsel af husdyrgødning, skal være tæt og renholdt ved udkørsel til offentlig vej.
23. Tilkørselsveje og arealer omkring bygningerne, siloerne og gyllebeholdere m.m. skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, jord m.v.
24. Evt. spild skal fjernes efter arbejdets afslutning og/eller samme dag ved arbejdstids ophør.

Støv

25. Husdyrbruget må ikke give anledning til støvpåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig. I tørre perioder, hvor transport kan give gener ved beboelser, institutioner m.v., skal virksomheden i nødvendigt omfang tilrettelægge arbejdets udførelse med henblik på at begrænse støvpåvirkning fra transport mellem ejendommen og markerne, herunder om nødvendigt ved anvendelse af støvdæmpende foranstaltninger eller ved indstilling af transporterne under ugunstige vindforhold.

Skadedyrsbekæmpelse

26. Der skal overalt på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse, i henhold til de veterinære bestemmelser.
27. Husdyrbruget må ikke give anledning til fluegener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige. Hvis tilsynsmyndigheden finder, at virksomheden giver anledning til væsentlige fluegener, skal virksomheden foranledige sagkyndig undersøgelse af husdyrbrugets anlægs- og driftsmæssige kilder til fluefrembringelse udført og i fornødent omfang iværksætte afhjælpende foranstaltninger. Senest 2 måneder efter at tilsynsmyndigheden har fremsat krav om en sagkyndig undersøgelse, skal der tilsendes en redegørelse fra den sagkyndige, samt en plan for gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger. Hvis undersøgelsen og redegørelsen efter tilsynsmyndighedens vurdering er dækkende for hele husdyrbruget, kan en ny undersøgelse tidligst kræves udført igen efter et år.
28. Opbevaring af foder m.m. skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Lys

29. Husdyrbruget må ikke give anledning til lyspåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige.
30. For at forebygge lyspåvirkning fra fremtidige bygninger skal eventuelle nye udendørs lamper ophænges lavt og med afskærmet lyskilde, så lysets spredning begrænses til det nødvendige operationsområde. Belysning i nye stalde skal anbringes, så lyset ikke kastes direkte ud gennem ventilationsåbninger i bygningens rygning eller ud gennem åbninger i bygningens sider eller gavle.

Olietank

31. Olietanke skal drives jf. gældende olietankbekendtgørelse⁷.

Driftsforstyrrelser og uheld

32. Der skal til enhver tid forefindes en opdateret beredskabsplan på ejendommen. Beredskabsplanen skal opbevares centralt i ejendommens driftsbygninger, og skal redegøre for, hvornår og hvordan der skal

---

⁷ BEK nr. 1611 af 10/12/2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines

reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

33. Olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan tilledes jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.
34. Påfyldningspumper og slanger på brændstoftankningsanlæg skal holdes i en sådan tilstand, at de ikke giver anledning til spild. Påfyldning af brændstof på traktorer og andre landbrugsmaskiner skal ske på betonlagt plads, der er indrettet på en sådan måde, at evt. spild ikke medfører risiko for forurening af jord, grundvand, overfladevand og afløbssystemer. Tankpistol må ikke kunne fastlåses i åben stilling under påfyldning, medmindre pistolen er udstyret med en automatisk stopfunktion, som afbryder pumpning, når tanken er fuld.
35. Ved uheld, som medfører risiko for forurening af miljøet, skal husdyrbruget straks foretage alarmering af alarmcentralen på telefon nr. 112, og afværgeforanstaltninger jf. beredskabsplanen skal iværksættes.

Tilsyn og kontrol/Egenkontrol

36. Enhver form for driftsstop af skrabere skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skraberer er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
37. Såfremt tilsynsmyndigheden modtager støjklager over husdyrbrugets drift og produktion, er husdyrbruget på tilsynsmyndighedens anmodning forpligtet til at føre følgende egenkontrol:

For egen regning skal husdyrbruget dokumentere, at de stillede støjkrav er overholdt. Dokumentation kan maksimalt kræves én gang pr. år, hvis støjgrænserne er overholdt. Målinger/beregninger skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" i henhold til gældende

lovgivning, og skal udføres af et laboratorium eller en person, som er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på maksimalt ± 3 dB(A).

Resultaterne af målinger og beregninger skal være afrapporteret til tilsynsmyndigheden senest 3 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat anmodning herom.

Ophør

38. Ved ophør af bedriften skal stalde, gyllekanaler/kummer og gødningsopbevaringsanlæg mv. tømmes og rengøres. Gødningsrester og spildevand skal bortskaffes efter gældende regler. Al affald skal bortskaffes i overensstemmelse med ovenstående vilkår for affaldsbortskaffelse.

Godkendelsens udnyttelse og varighed

I henhold til Husdyrbruglovens § 59a bortfalder en godkendelse eller en tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b, hvis den ikke er udnyttet, inden 6 år efter at godkendelsen eller tilladelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen eller tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen eller tilladelsen for denne del. En godkendelse eller tilladelse anses iht. § 49 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen for udnyttet, når byggeriet faktisk er afsluttet. Hvis der ikke foreligger et byggeri, anses en godkendelse eller tilladelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført.

Herefter gælder, at hvis en del af godkendelsen ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Tilsynsmyndigheden kan i henhold til Husdyrbrugslovens § 41 ændre vilkårene i godkendelsen ved påbud, jf. lovens § 39. Vilårene for godkendte forhold kan dog tidligst ændres, når der er forløbet 8 år efter, at de er blevet godkendt.

Offentliggørelse mv.

Afgørelsen om miljøgodkendelse annonceres den 26. juni 2018 på Billund Kommunes hjemmeside samt i Billund Ugeavis og Ugeavisen Grindsted.

Afgørelsen er sendt til:

Water Dairy ApS, Refshøjvej 7 Krogager, 7200 Grindsted. Udkastet sendes til virksomhedens e-boks i cvr nr. 38358995

Med kopi til:

Konsulent Jakob Altenborg, Miljø og Natur Landbrugsrådgivning,
jakob@miljøognatur.dk

Desuden er den endelige afgørelse sendt til de hørte, som har fremsendt bemærkninger i forbindelse med høring af udkast til miljøgodkendelse:
Ejer, Krogagergårdvej 111, 7200 Grindsted

Øvrige:

Sundhedsstyrelsen, syd@sst.dk

Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, ved Niels Barslund,
nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@aeraadet.dk

Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, lbt@sportsfiskeren.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dnbillund-sager@dn.dk

Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk

Dansk Ornitologisk Forening (DOF) natur@dof.dk

DOF lokalafdeling, billund@dof.dk

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageberettigede fremgår af § 84 – 88 i Husdyrbrugloven. Klagen skal være indgivet senest den 24. juli 2018.

Du klager via Klageportalen, der ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Vejledning om, hvordan man skal logge på og anvende Klageportalen, kan findes på Miljø- og Fødevareklagenævnet hjemmeside, samt på www.borger.dk og www.virk.dk. Klagen sendes gennem Klageportalen til kommunen. Når du klager som privatperson, skal du betale et gebyr på kr. 900, mens gebyret er 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen (det vil sige, at du har godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen).

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til kommunen. Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En eventuel klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Udnyttelse af afgørelsen inden klagefristens udløb sker på egen risiko

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder, eller - hvis sagen påklages - inden 6 måneder efter, at endelig afgørelse foreligger.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt, danner baggrund for miljøgodkendelse af husdyrbruget.

Hensigten med den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er at undersøge, om ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), samt om husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering beskriver og vurderer de miljøpåvirkninger af omgivelserne, som husdyrbruget inklusiv den ansøgte udvidelse giver anledning til. Miljø skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er indeholdt i Husdyrbrugloven, Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og Miljøstyrelsens digitale vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt

På vegne af husdyrbruget har konsulentfirmaet Miljø og Natur Landbrugsrådgivning indsendt ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrproduktionen på Refshøjvej 7, idet der ønskes godkendelse til udvidelse af anlægget. Der er ansøgt via det it-baserede ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk, hvor den seneste version af ansøgningen er indsendt den 18. april 2018 (version 5).

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering er foretaget med baggrund i det sidst indsendte ansøgningsmateriale.

Der er ansøgt om miljøgodkendelse til udvidelse af ensilagepladsen med 3.500 m² og etablering af en ny gyllebeholder på 5.000 m³. Desuden flyttes møddingspladsen fra sin nuværende placering syd for ensilagepladsen til en ny placering nord for ensilagepladsen.

Der er redegjort nærmere for det ansøgte i de nedenstående afsnit.

I husdyrbrugets eksisterende godkendelse fra 2014 er der stillet nogle overordnede vilkår for husdyrbrugets indretning og drift (vilkår 1 – 6). I vilkår 4 er der stillet vilkår om, at gældende love og bekendtgørelser skal overholdes - tilsvarende type af krav er stillet i vilkår 64. Håndhævelse af regelsættene i love og bekendtgørelser bør ikke ske via generelle vilkår i en miljøgodkendelse, hvorfor disse vilkår ikke overføres til denne nye godkendelse.

I vilkår 3 er det fastlagt, at godkendelsen af de udvidelser og ændringer, som blev godkendt den 18. februar 2014, bortfalder, såfremt de ansøgte bygge- og

anlægsarbejder ikke er udnyttet senest 5 år efter meddelelsen af godkendelsen. Det følger af § 29 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at nudriften i denne nye godkendelse fastlægges for hvert staldafsnit og gødningsopbevaringsanlæg som den hidtil lovlige drift i henhold til bindende krav i meddelte godkendelser, tilladelser og anmeldelser, der er udnyttet. I ansøgningen til denne nye godkendelse er nudriften derfor opgjort uden de staldafsnit, som blev godkendt i 2014, men som endnu ikke er etablerede. I denne nye godkendelse godkendes de ansøgte staldarealer (som i denne sag er uændrede i forhold til nudriften), og tidligere meddelte godkendelser til udvidelser ud over dette bortfalder. På den baggrund overføres vilkår 3 ikke til denne nye godkendelse.

Vilkår 1 – 2 og 5 - 6 overføres uændret til denne nye godkendelse.

Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget ligger i landzone i Billund Kommune. Placeringen fremgår af bilag 1.

Den korteste afstand fra husdyrbrugets stalde til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Lundgårdvej 4) er ca. 500 m. Den korteste afstand fra husdyrbrugets stalde til byzone (Stenderup-Krogager), er ca. 550 m. Afstanden til nærmeste samlede bebyggelse er 710-715 meter til Krogagergårdvej 37, der også er byzone.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er i henhold til lovens § 6 ikke tilladt:

- 1) i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- 2) i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- 3) i en afstand mindre end 50 m fra de i nr. 1 og 2 nævnte områder eller
- 4) i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er i henhold til lovens § 8 ikke tilladt inden for følgende afstande:

- 1) 25 m til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning.
- 2) 50 m til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning.
- 3) 15 m til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m².
- 4) 15 m til offentlig vej og privat fællesvej.
- 5) 25 m til levnedsmiddelvirksomhed.
- 6) 15 m til beboelse på samme ejendom.
- 7) 30 m til naboskel.

Ved etablering af gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning på husdyrbrug skal der desuden være mindst 100 m til åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m².

I § 6 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen⁸ er afstandskravene i Husdyrbruglovens § 8 justeret, jf. det nedenstående:

- Afstandskravet i ovenstående nr. 3 gælder ikke for dræn mellem pelsdyrhaller til kødædende pelsdyr, når kommunalbestyrelsen har meddelt tilladelse til afledning af spildevand, jf. bekendtgørelsens § 72, stk. 4. Afstandskravet i nr. 3 for så vidt angår dræn gælder desuden ikke for ikke fast placerede husdyranlæg, herunder læskure og hytter.
- Afstandskravet i ovenstående nr. 6 gælder ikke for ensilageoplag, ensilageopbevaringsanlæg, lukkede beholdere til husdyrgødning og beholdere til restvand.

Ovennævnte placeringskrav gælder ikke overfor eksisterende bygninger og anlæg.

I bilag 2 fremgår husdyrbrugets indretning, samt de ansøgte udvidelser og ændringer. Husdyrbruget ønskes udvidet med Gylletank IV og Ensilageplads – Ny, og Gylletank I nedlægges.

Ansøger oplyser, at afstandskravene i lovens § 6 og § 8 overholdes.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at de ansøgte anlægsmæssige udvidelser og ændringer kan overholde afstandskravene i § 6 og § 8, og at de ansøgte placeringer ikke vil medføre nogen væsentlig øget risiko for gener eller forurening af omgivelserne.

Det er kommunens vurdering, at byggeriet opfylder kravet i § 33 om, at det skal være erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Stalde og produktioner

Ved godkendelsen fra 2014 blev husdyrbruget godkendt til en besætning på maksimalt 853,23 DE, som disse var oplyst fordelt på dyretyper og fordelt i de forskellige staldanlæg med forskellige staldsystemer.

I henhold til den nugældende Husdyrbruglov og tilhørende regler skal reguleringen af den ansøgte fremtidige indretning og drift i stedet baseres på størrelsen af staldarealer og på husdyrbrugets mulighed for at udnytte de opgjorte staldarealer med forskellige grupperinger af dyretyper (flexgrupper).

Godkendelsen meddeles på baggrund af forureningspåvirkninger, som beregnes ud fra de ansøgte staldarealer og dyregrupper, idet der foretages en sammenstilling med merpåvirkningerne i forhold til den aktuelt godkendte indretning og drift (nudrift). Hensigten er, at virksomheden efterfølgende kan foretage en række ændringer i dyregrupper, indretning og drift indenfor de godkendte forureningsmæssige rammer, uden at dette kræver en ny godkendelse. For en række af sådanne ikke-godkendelsespligtige ændringer skal der dog foretages anmeldelse efter reglerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, inden ændringerne kan gennemføres.

---

⁸ Bekendtgørelse nr. 865 af 23/06/2017 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Nedenfor fremgår stalde og dyrehold, som disse er oplyst i ansøgt drift og nudrift i det digitale ansøgningssystem Husdyrgodkendelse.dk.

Staldnavn (se tegning i bilag 2)	Bygningsareal	Dyre- og staldkategori	Produktionsareal
Ansøgt drift			
Stald 1	4244,6	Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	3525,00
Stald 2	1391,2	Malkekøer, kvier og stude; Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	593,00 692,00
Stald 3	4248,2	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb Malkekøer, kvier og stude; Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	643,00 926,00 406,00 1184,00
Kalve	376,4	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	350,00
I alt			8319
Nudrift			
Stald 1	4244,6	Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	3525,00
Stald 2	1391,2	Malkekøer, kvier og stude; Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	593,00 692,00
Stald 3	4248,2	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb Malkekøer, kvier og stude; Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	643,00 926,00 406,00 1184,00
Kalve	376,4	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	350,00
I alt			8319

Tabel 1: Stalde og produktioner

Husdyrbrugets indretning er vist i bilag 2.

Ansøger har i forbindelse med ansøgningen fremsendt tegninger, hvor de eksisterende stalde og produktionsarealer er vist (se bilag 3). Om opgørelsen af produktionsarealerne har ansøger oplyst, at disse er opgjort ved, at fodergang, drivgang og malkestald er trukket fra staldenes bruttoarealer.

Kommunens vurdering

Produktionsareal er i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 2 og bilag 3 defineret til alene at omfatte det areal, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for gødningsafsætning, dvs. areal, hvor dyrene kan stå, gå, ligge m.v., i

fast placerede husdyranlæg, herunder stalde og andre bygninger, indretninger m.v. med fast bund eller lign.

Servicerum, gangarealer m.v., og stiadskillelser, arealer med nakkebomme, foderautomater, krybber, foderborde m.v., hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for gødningsafsætning, medregnes ikke.

Det er kommunens vurdering, at ansøgers opgørelser af produktionsarealerne er udført korrekt, og at den i nudrift anførte indretning er i overensstemmelse med, hvad der er givet tilladelse til i tidligere afgørelser (godkendelsen fra 2014, som justeret ved afgørelse af 14. april 2016, jf. ovenstående afsnit "Indledning").

I henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 38 skal virksomheden på et areal, hvor der kortvarigt er dyr, men som ikke medregnes som produktionsareal, foretage effektiv rengøring efter endt ophold:

- senest 4 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene har adgang på arealet dagligt, og
- senest 12 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene ikke dagligt har adgang på arealet.

Indretning og drift af staldanlæg skal endvidere ske iht. Husdyrgødningsbekendtgørelsens⁹ regler.

Bekendtgørelsernes indretnings- og driftskrav har direkte regulerende virkning overfor husdyrbruget, hvorfor kravene ikke skal optages som vilkår i miljøgodkendelsen.

I husdyrbrugets eksisterende godkendelse fra 2014 er der stillet vilkår (vilkår 10) om staldsystemer i staldene. Vilkåret overføres til denne nye godkendelse og tilrettes, så det fastlægger de ansøgte stalde, staldsystemer og produktioner, som disse er vist i ansøgt drift i tabel 1 ovenfor.

I husdyrbrugets eksisterende godkendelse er der stillet vilkår vedrørende dyreholdet (vilkår 14), som ikke længere er relevant, hvorfor vilkåret ikke overføres til denne nye godkendelse.

I vilkår 55 er der stillet krav om egenkontrol med produktionens størrelse, samt om redegørelse herfor overfor tilsynsmyndigheden. Med den nye Husdyrbruglov er produktionens størrelse ikke længere en parameter i forhold til miljøpåvirkningerne, hvorfor vilkåret ikke videreføres i denne nye godkendelse.

Idet det forudsættes, at indretning og drift af staldanlæg sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering af staldanlæg og produktion ved vilkår i dette afsnit.

Gødningsproduktion og -opbevaring

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg til gødning er vist på bilag 2.

---

⁹ BEK nr. 865 af 23/06/2017 om erhvervs-mæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Det fremgår af ansøgningen, at eksisterende Gylletank I på 2.500 m³ nedlægges i forbindelse med de ansøgte udvidelser og ændringer. I stedet opføres Gylletank IV. Ansøger har oplyst opbevaringsforholdene som vist i nedenstående skema.

Opbevaringsanlæg	Kapacitet, m ³	Ansøgt situation	Overdækning	Placering
Gylletank I	5200	Nedlægges	Nej	I tilknytning til ejendommen
Gylletank II	4800	Opretholdes	Eksisterende og fremtidig	I tilknytning til ejendommen
Gylletank III	5000	Opretholdes	Fremtidig	I tilknytning til ejendommen
Gylletank IV	5000	Opføres	Fremtidig	
Kanaler	1600	Opretholdes	-	I tilknytning til ejendommen
Anden ejendom	1500	Opretholdes	-	Ekstern tank

Tabel 2: Husdyrbrugets opbevaringskapacitet.

Det er oplyst i ansøgningen, at gyllevognene fyldes med sugestuds.

I ansøgningsmaterialet er der beregnet en årlig frembringelse af fast gødning og tilførsel til gylletankene, som vist nedenfor:

Besætning på ejendom	Antal	Normproduktion tons*	
		Gylle	Dybstrøelse
Køer	680	19420	800
Opdræt	510	2210	276
Buffer ensilageplads – 2 mdr.		875	
Overdækning gylletanke		-1200	
I alt		21305	1076

Tabel 3: Husdyrbrugets gødningsproduktion

*Normproduktionen er inkl. drikkevandsspild, rengøringsvand samt regnvand fra møddingsplads og gylletank jf. Normtal 2017. For overdækkede gylletanke er regnvandsbidraget fradraget.

Det fremgår af ansøgers oplysninger i forbindelse med den eksisterende godkendelse fra 2014, at dybstrøelse fra opdræt under 6 mdr. muges ud fra staldene 2 gange om året, og størsteparten af det køres direkte ud. Den del af dybstrøelsen, der ikke køres direkte ud, opbevares på overdækket møddingsplads på ca. 250 m² eller køres i overdækket markstak. Dybstrøelse fra kalvebokse (kalve maks. 1 mdr.) og kælvningsbokse placeres på overdækket areal på møddingspladsen. Møddingspladsen flyttes fra sin nuværende placering syd for ensilagepladsen til en ny placering nord for ensilagepladsen.

Kommunens vurdering

På baggrund af ansøgers ovenstående redegørelse vurderes, at husdyrbruget har adgang til tilstrækkelig opbevaringskapacitet, jf.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om 9 mdr. opbevaringskapacitet.

I Husdyrgødningsbekendtgørelsens kapitel 11 er der krav om, at næringsstofferne i ensilagesaft skal tilføres afgrøder, men at udbringning ikke må ske i perioden 15. november til 1. februar, dvs. 2,5 mdr. pr. år. I ansøgers kapacitetsopgørelse i

ovenstående tabel er der kun indregnet ensilagesaft for 2 mdr. Selvom der indregnes bidrag fra ensilagesaft i yderligere 0,5 mdr., vil kravene til opbevaringskapacitet dog fortsat kunne overholdes.

I den eksisterende godkendelse fra 2014 er der stillet vilkår (vilkår 15) om, at husdyrbruget til enhver tid skal kunne dokumentere, at have opbevaringskapacitet for husdyrgødning. Dokumentation af opbevaringskapaciteten er i henhold til miljøstyrelsens tilkendegivelser, herunder f.eks. i Helpdesksvar af 3. november 2017, ikke længere et krav i forbindelse med ansøgning om godkendelse. Husdyrproducenten har pligt til at indsende en opdateret opgørelse over kapaciteten, hvis der foretages ændringer, som har indflydelse herpå, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 12.

I konsekvens af ovenstående ændringer videreføres vilkår 15 ikke i denne nye afgørelse. Kommunens tilsyn med opfyldelse af krav om opbevaringskapacitet sker i stedet efter reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

I godkendelsen fra 2014 er der stillet vilkår (vilkår 17) til placering af markstakke. I Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 15 er der opstillet krav vedrørende etablering og drift af markstakke, som har direkte regulerende virkning for husdyrbruget. Billund Kommune finder, at husdyrbrugets anvendelse af markstakke er tilstrækkeligt reguleret ved disse regler, hvorfor vilkår 17 ikke videreføres i denne nye godkendelse.

I godkendelsen fra 2014 er der stillet krav (vilkår 7) om etablering og drift af en støbt plads i forbindelse med nye gyllebeholdere, hvis beholderne er udstyret med en pumpeanordning. Dette vilkår overføres til denne nye godkendelse og gøres gældende også for den ansøgte gyllebeholder. Det følger af vilkåret, at der ikke er krav om etablering af en støbt plads, hvis der ikke etableres pumpeanordning på gyllebeholdere.

I godkendelsen fra 2014 er der ud fra Miljøstyrelsens Teknologiblade stillet krav (vilkår 8 og 9) om overdækning af ovenstående Gylletank II. I ansøgningen til denne nye godkendelse er dette tilsvarende lagt til grund for ammoniaktabsberegningerne, samt at Gylletank III og IV også overdækkes. Vilkåret overføres til denne nye godkendelse og udvides til at omfatte alle de nævnte gyllebeholdere.

Idet det forudsættes, at etablering, indretning og drift af den fremtidige gødningsopbevaring sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering ved vilkår i dette afsnit.

BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget

Ved godkendelse og tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) i henhold til § 24 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

I Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af det BAT-betingede maksimale emissionsniveau, som viser at stalde og gødningsoplag på Refshøjvej 7 maksimalt må være på 9.133 kg NH₃-N/år. Det er endvidere beregnet, at den faktiske emission fra husdyrbruget er på 8.504 kg NH₃-N/år.

Den BAT-betingede emissionsgrænseværdi for ammoniaktab fra stald og lager for husdyrproduktionen på Refshøjvej 7 kan dermed overholdes med en margin på 629 kg NH₃-N/år.

Kommunens vurdering

Beregningerne af ammoniakemissionen i Husdyrgodkendelse.dk er med den nye Husdyrbruglov afgrænset til at beregne bidraget pr. arealenhed fra de forskellige anlæg.

Husdyrbruget har ikke ansøgt om nye stalde eller udvidelse af eksisterende staldanlæg. Beregningerne af BAT-emissioner omfatter således alene driften af eksisterende stalde.

Ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit 2.1.2 og 2.1.2.1, skal BAT-kravet for så vidt angår eksisterende staldafsnit genberegnes ud fra nyeste viden, - dvs. ud fra de emissionsfaktorer, der gælder på tidspunktet for den aktuelle afgørelse - og ud fra de vilkår om virkemidler og miljøteknologi, der er fastsat for det pågældende staldafsnit i en gældende godkendelse eller tilladelse.

Gyllebaserede stalde, (jf. tabel 1)

Dette omfatter stalde med "Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb" og "Sengestald med fast gulv" i Stald 1 og dele af stald 3, samt stalde med "Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)" i stald 2 og dele af stald 3. I vilkår 11 i husdyrbrugets eksisterende godkendelse fra 2014 er der i overensstemmelse med Miljøstyrelsens Teknologiblad¹⁰ stillet krav til indretningen af faste drænedede gulve med skraber og ajleafløb. Vilkåret videreføres i denne nye godkendelse.

I vilkår 12 er der stillet krav til etablering og drift af skrabe-anlæg. Kravene i vilkår 12 overføres til denne nye godkendelse for så vidt angår stalde med "Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb" og "Sengestald med fast gulv". For disse stalde overføres tilsvarende vilkår 60 og 61 vedrørende driftskrav for skrabe-anlæg til denne nye godkendelse.

Miljøstyrelsen udmeldte den 21. februar 2018, at spalteskrabere til kvægstalde fjernes fra teknologilisten, da nye tests dokumenterer, at spalteskrabere ikke har effekt på ammoniakfordampningen. I ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk kan spalteskrabere derfor ikke længere indgå som middel til at reducere ammoniakfordampningen.

På den baggrund har ansøger genindsendt ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk, hvor reduktionseffekten af spalteskrabere i kostalden er fjernet i både nudrift og ansøgt drift, hvorved BAT-beregningen i systemet ser bort fra BAT-virkning af spalteskraberne. Da spalteskrabere ikke tilskrives nogen

---

¹⁰ Faste drænedede gulve med skraber og ajleafløb (1. udgave, 30.06.2010)

effekt, gøres krav vedrørende anvendelse og drift af skrabere ikke gældende for stalde med spaltegulve i denne nye afgørelse.

Stalde med dybstrøelse

For dybstrøelsesstalder er der ingen virkemidler, og der er ingen forskel på BAT-emissionen for nye og eksisterende stalde. I den eksisterende miljøgodkendelse fra 2014 er der ikke fastsat vilkår vedrørende emissionsbegrænsning for disse staldafsnit.

De øvrige forhold omkring indretning og drift, som har betydning for husdyrbrugets ammoniakemissioner, er vurderet og vilkårsreguleret i ovenstående afsnit "Gødningsproduktion og – opbevaring".

Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget under overholdelse af de fastsatte vilkår for indretning og drift af staldeanlæg og gødningsanlæg kan overholde BAT-kravene.

Foder

Ensilage opbevares i plansiloer. I ansøgningen er det oplyst, at de eksisterende ensilagepladser udgør 3.700 m², og at arealet ansøges udvidet med 3.500 m².

Det fremgår af ansøgers oplysninger i forbindelse med den eksisterende godkendelse fra 2014, at kraftfoderopbevaring og sækkevarer sker i foderhuset. Her opbevares soja, pulp, raps, kraftfoder, korn, vitaminer og mineraler.

Kommunens vurdering

Med denne nye godkendelse tillades husdyrbrugets ensilageplads udvidet, som ansøgt.

Indretning og drift af ensilagepladser er omfattet af reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Idet det forudsættes, at etablering, indretning og drift af ensilagepladserne sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering ved vilkår i denne nye afgørelse.

Reglerne i den nye Husdyrbruglov regulerer ikke indhold i foderet, og beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk er baseret på normtal for fodersammensætningen, hvorfor der heller ikke opstilles krav hertil i denne nye godkendelse.

Energi- og vandforbrug

Husdyrbrugets samlede energi- og vandforbrug i den eksisterende og den ansøgte drift fremgår af nedenstående tabel.

Forbrug	Nudrift	Ansøgt
El	425.000 kWh	475.000 kWh
Dieselolie	65.000 l	75.000 l
Drikkevand*	28.000 m ³	22.000 m ³
Vaskevand	1.000 m ³	3.600 m ³

Tabel 4: Energi- og vandforbrug

*Drikkevandet er beregnet ud fra standard normer for vandforbrug i "Håndbog i driftsplanlægning 2015"

Det fremgår af ansøgers oplysninger i forbindelse med den eksisterende godkendelse fra 2014, at alle stalde er med naturlig ventilation.

For at spare på energien anvendes lavenergibelysning med lysstofrør. Udenfor styres belysningen af sensor. Der genvindes varme fra mælkekøling til opvarmning af vand til vask af malkestald og opvarmning af køernes drikkevand i kolde perioder.

Maskiner vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Der anvendes ingen rengøringsmidler i forbindelse med vask af maskiner.

Kommunens vurdering

I den eksisterende godkendelse fra 2014 er der med henblik på at sikre anvendelse af BAT på husdyrbruget stillet vilkår om, der skal anvendes lavenergibelysning (vilkår 52), at vand- og energiforbruget skal ligge indenfor rammerne af de i den miljøtekniske beskrivelse nævnte størrelser (vilkår 18), og at husdyrbruget skal føre egenkontrol med energi, vand og råstofforbrug (vilkår 57). Endvidere er der stillet vilkår om, at der skal udføres kontrol og vedligeholdelse af mælkekøleanlæg (vilkår 54).

Disse vilkår er stillet med henblik på at sikre anvendelse af BAT, jf. EU's BREF-note (se nærmere herom i nedenstående afsnit "Bedste tilgængelige teknik"). Reglerne i den nye Husdyrbruglov opstiller ikke krav om anvendelse af BAT til begrænsning af ressource- og energiforbrug for husdyrbrug af denne type. På den baggrund videreføres disse vilkår ikke i denne nye godkendelse.

Affald

Ansøger oplyser, at der forventes en affaldsproduktion, der er proportionel med virksomhedens størrelse og type. I nedenstående skema fremgår ansøgningens oplysninger om affaldskategorier og bortskaffelse af affald.

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder pr. år	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemikalieaffald:						
Spildolie		Leverandør af olie		300 l	13.02.08	06.01
Olietromle				2	15.01.04	56.20
Blyakkumulatorer		Leverandør af blyakkumulator		20 kg	16.06.01	05.99
Spraydåser			Kommunal modtagestation	25	16.05.04	23.00
Kanyler i særlig beholder	Stald		Kommunal modtagestation	varierende	18.02.02	05.13
Tørbatterier – NiCd			Kommunal modtagestation	1	20.01.33	77.00
Tørbatterier – Kviksølv			Kommunal modtagestation	1	20.01.33	77.00

Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap)	Container	Brian Renovation		varierende	15.01.01	50.00
Tom emballage (plast)	Container	Brian Renovation		varierende	15.01.02	52.00
Bigbags af PE-plast	Container	Brian Renovation		varierende	15.01.02	52.00
Lysstofrør og elsparepærer		Egen	Kommunal modtagestation	25	20.01.21	79.00
Jern og metal	Intet fast		Produkthandler	varierer	02.01.10	56.20
Diverse brændbart inkl. tomme medicinglas	Container	Brian Renovation		varierende	Afhængig af indhold / 15.01.07	19.00
Glas	Intet fast		Kommunal modtagestation	varierende	20.01.02	51.00

Tabel 5: Affald

Det fremgår af ansøgers oplysninger i forbindelse med den eksisterende godkendelse fra 2014, at døde dyr lægges på betonareal ved vaskeplads syd for eksisterende sengestald. Pladsen er ikke synlig fra offentlig vej. Døde dyr afhentes af DAKA.

Kommunens vurdering

Der er i den eksisterende godkendelse fra 2014 stillet vilkår om (vilkår 19), at husdyrbrugets affald skal håndteres og opbevares sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord, og i vilkår 23 er der stillet vilkår vedrørende opbevaring af farligt affald. Disse vilkår overføres til denne nye godkendelse.

I vilkår 22 er der stillet vilkår vedrørende håndtering af animalsk affald. Da håndtering af døde dyr er reguleret direkte ved en særskilt bekendtgørelse, videreføres vilkåret ikke i denne nye godkendelse.

I vilkår 20 og 21 er der stillet krav om håndtering og afsætning af affald skal ske i henhold til kommunens regulativer og gældende regler. Da disse forhold reguleres direkte af regulativerne, videreføres vilkårene ikke i denne nye afgørelse.

Spildevand

I ansøgningen til denne nye godkendelse oplyser ansøger, at rengøringsvand ledes fra stalde til gyllebeholder. Efter udvidelsen tilføres 3.600 m³ spildevand til gyllebeholder pr. år. Af den fremsendte kapacitetsopgørelse fremgår, at 875 m³ ledes fra ensilagepladsen til gyllebeholder.

Det fremgår af oplysningerne i godkendelsen fra 2014, at tagvand fra ældre bygninger fortsat ledes til vandløb syd for ejendommen, mens tagvand fra nye bygninger nedsives i et nedsivningsanlæg mellem bygning 3 og bygningerne 1c, 5 og 4a. Med den anvendte bygningsnummerering i denne nye godkendelse, svarer dette til, at nedsivningsanlægget er placeret mellem stald 2 og 3, jf. bilag 2.

Kommunens vurdering

I Spildevandsbekendtgørelsen¹¹ defineres spildevand som alt vand, der afledes fra beboelse, virksomheder, øvrig bebyggelse samt befæstede arealer. Tag- og overfladevand defineres som regnvand fra tagarealer og andre helt eller delvist befæstede arealer. Tag- og overfladevandet må ikke indeholde andre stoffer, end hvad der sædvanligt tilføres regnvand i forbindelse med afstrømning fra sådanne arealer, eller have en væsentlig anden sammensætning.

Nedsivning eller udledning direkte til vandløb af overfladevand, som kan være forurenet fra driften, kræver tilladelse efter bekendtgørelsens kapitel 12. Nye arealer må derfor ikke tilsluttes eksisterende afledning eller ny afledning, inden der er meddelt tilladelse efter Spildevandsbekendtgørelsen.

I den eksisterende godkendelse fra 2014 er der fastsat vilkår (vilkår 24) vedrørende afledning af overfladevand. Dette vilkår overføres til denne nye godkendelse.

Tagvand skal som udgangspunkt nedsives i faskiner i overensstemmelse med gældende vejledning, medmindre kommunen har meddelt tilladelse efter spildevandsbekendtgørelsen til anden afledning.

I den eksisterende godkendelse er der fastsat vilkår om (vilkår 25), at vand fra specifikke tagarealer skal nedsives, med mindre kommunen har meddelt tilladelse efter spildevandsbekendtgørelsen til anden afledning. Vilkåret videreføres og tilrettes den anvendte bygningsnummerering i ansøgningen.

Opsamling, håndtering og anvendelse af vand fra ensilagepladser er omfattet af regulering efter reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsens kapitel 11. Der er bl.a. krav om, at næringsstofferne i ensilagesaft og restvand skal tilføres afgrøder, og at udbringning ikke må ske i perioden 15. november til 1. februar.

Det er kommunens vurdering, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand og ensilagevand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening, og kommunen finder ikke anledning til at stille videre krav i denne afgørelse.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – lugt, støj m.m.

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger væsentligst af størrelsen af de arealer i staldene, hvor dyr opholder sig, samt hvilken slags dyr der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind.

Husdyrproduktion kan herudover medføre støj, samt gener med fluer og andre skadedyr. Desuden kan bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

---

¹¹ BEK nr. 1469 af 12/12/2017 om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4

Kommunen skal i henhold til § 33 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ved godkendelse vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- landskabelige værdier,
- jord, grundvand og overfladevand og
- lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Derudover skal kommunen vurdere påvirkningerne på natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning. Disse forhold behandles nedenfor i afsnittet om projektets påvirkninger af omgivelserne for så vidt angår de naturmæssige forhold.

Lugt

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med opbevaring af ensilage og dybstrøelse, samt pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

I henhold til § 30 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal følgende geneniveauer for lugt overholdes ved etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug:

Kategori	Beskrivelse	Geneniveau*
A: Byzone	I et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	5 OU _E /m ³ og 1 LE/m ³
B: Samlet bebyggelse	I et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. Ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end 6 beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften (samlet bebyggelse)	7 OU _E /m ³ og 3 LE/M ³
C. Enkeltbolig uden landbrugspligt	Ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften.	15 OU _E /m ³ og 10 LE/m ³

Tabel 6. Lugtgrænser jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 30

*De anførte geneniveauer udtrykker, at der accepteres en større lugtpåvirkning ved enkeltboliger i det åbne land, end i byzone og samlet bebyggelse.

I lovgivningen er der ikke opstillet geneniveauer for lugt overfor landbrugsejendomme, idet landbrugsejendomme som en integreret del af aktiviteterne i det åbne land ikke betragtes som lugtfølsomme.

Lugtgener fra staldanlæg vurderes på grundlag af beregninger i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk, beregnet efter hhv. "Miljøstyrelsens Lugtmodel" og "Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde", udgivet af Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne (FMK), maj 2002. Vurderingen tager udgangspunkt i den længste geneafstand beregnet efter de to modeller.

Geneafstanden for lugt beskriver den afstand fra stalden, hvor der kan forekomme så meget staldlugt, at det karakteriseres som "væsentlige lugtgener". Geneafstanden fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt, jf. ovenstående tabel.

Resultatet af lugtberegningerne for Refshøjvej 7 ved de følsomme områdetyper fremgår af nedenstående tabel.

Områdetype	Beregnet geneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand*
A: Byzone	897 m	591 m
B: Samlet bebyggelse (Krogagergårdvej 37)	669 m	786 m
C: Enkeltbolig uden landbrugspligt	188 m	591 m

Tabel 7. Resultater af lugtberegninger

*Afstand fra lugtcentrum af staldbygningerne.

Resultaterne i forhold til alle tre kategorier er baseret på Miljøstyrelsens Lugtmodel.

Om resultaterne er det i ansøgningen anført, at bedriften overholder afskæringskriterier til nærmeste nabo og til samlet bebyggelse, men ikke til byzonen. Ansøger anfører, at en allerede tilladt produktion kan have en lugtemission, som betyder, at lugtgenekriterierne til en af kategorierne ikke overholdes. Det gælder dog, at såfremt at afstanden til bebyggelsen er over 50 % af geneafstanden, så kan kommunen dispensere for geneafstandskravet, såfremt der ikke sker en øget påvirkning. I dette tilfælde gælder, at afstanden til byzone ikke er overholdt, men afstanden er over 50 % af geneafstanden, og dispensationen er derfor mulig, og en sådan ansøges hermed.

Kommunens vurdering

Det fremgår af ovenstående beregninger, at geneafstanden til samlet bebyggelse og enkeltboliger er overholdt. Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad så man normalt ikke vil karakterisere det som generende.

Som det fremgår af beregningerne kan anlægget ikke overholde geneafstande i forhold til byzone, hvor geneafstanden er beregnet til 897 m, mens den faktiske afstand er beregnet til 591 m. Beregningerne er foretaget i forhold til det nærmeste byzoneområde for Stenderup, som består af kommuneplanområde nr. 6.B.5: Boligområde, Krogagergårdvej, der ligger vest for husdyrbruget. Umiddelbart syd for rammeområde 6.B.5 ligger et område, der i kommuneplanen er udpeget som fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.

Det fremgår af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 31, at geneafstanden ikke må være længere end den vægtede gennemsnitsafstand. Kommunen kan dog fravige geneniveauerne og godkende udvidelser og ændringer, som medfører uændrede eller færre lugtgener end den eksisterende produktion samtidig med at afstanden til følsomme omgivelser er længere end 50 % af den beregnede geneafstand.

Det fremgår af ansøgningen, at den faktiske beregningsmæssige afstand til byzone er længere end 50 % af den beregnede geneafstand i ansøgt drift, og at geneafstanden i ansøgt drift ikke øges i forhold til nudriften, idet staldarealerne ikke udvides eller ændres. De ansøgte udvidelser og ændringer består alene i etablering af en ny gyllebeholder og udvidelse af ensilagepladsen, som begge er ansøgt etableret i ejendommens østside modsat kommuneplanområdet. Gødnings- og ensilageoplæg tilskrives ikke beregningsmæssige bidrag til lugtmissionerne i lugtberegningerne i Husdyrgodkendelse.dk.

Billund Kommune finder, at grundlaget for at fravige geneniveauerne, jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 32, er til stede i denne sag.

Som grundlag for beregningerne er det anført, at der ikke er andre husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltboliger uden landbrugspligt eller indenfor en afstand af 300 meter fra samlet bebyggelse og byzone. På den baggrund er der ikke indregnet tillæg til geneafstandene. Kumulation med lugt fra andre husdyrbrug kan maksimalt medføre et tillæg til geneafstandene på 20 %.

Kommunen kan på baggrund af nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk konstatere, at der ikke er kumulation med andre landbrug i forhold til Byzone. I beregningerne for Refshøjvej 7 er det uden betydning, om der indregnes tillæg i forhold til Samlet bebyggelse og Enkeltbolig uden landbrugspligt, idet den vægtede gennemsnitsafstand under alle omstændigheder udgør mere end 120 % af geneafstanden.

Ud over geneafstanden, anvendes i lovgivningens regi begrebet lugtkonsekvensområde, som breder sig ud over et større område omkring husdyrbruget end geneafstanden. Lugtkonsekvensområdet er et beregningsmæssigt område omkring centrum for husdyrbrugets produktionsanlæg, om hvilken Natur- og Miljøklagenævnet i flere afgørelser anfører, at det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt i det væsentlige kan observeres. Natur- og Miljøklagenævnet har på den baggrund vurderet, at beboelse indenfor lugtkonsekvensområdet skal betragtes som omfattede af lovens høringsregler, selvom sådan beboelse eventuelt ligger udenfor geneafstanden. Lugtkonsekvensområdet er for det ansøgte husdyrbrug beregnet til 710 meter.

I den eksisterende godkendelse fra 2014 er der fastsat vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til lugtpåvirkning, som miljømyndigheden finder, er væsentlige, samt at husdyrbruget skal foranledige sagkyndig undersøgelse af lugtkilder og afhjælpning, hvis der sker væsentlig lugtpåvirkning (vilkår 26 og 27). Vilkårene overføres til denne nye afgørelse. I overensstemmelse med Billund

Kommunes aktuelle praksis tilføjes til formuleringen af vilkår 27, at en ny undersøgelse og redegørelse af lugtforholdene tidligst kan kræves igen efter et år, hvis en udført undersøgelse vurderes at være dækkende for hele husdyrbruget.

I den eksisterende godkendelse er der optaget vilkår om (vilkår 28), at markstakke ikke må anbringes nærmere end 100 meter fra beboelse. I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der i mellemtiden optaget bestemmelser (§ 15), som fastlægger en række afstandskrav for markstakke. Det er kommunens vurdering, at forholdene er tilstrækkeligt reguleret ved disse regler, hvorfor vilkåret ikke overføres til denne nye godkendelse.

Idet det herudover vurderes, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til indretning og drift af ejendommens anlæg, samt driftsregulering af gødningsudbringning, er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod væsentlige lugtgener, finder kommunen ikke anledning til at fastsætte yderligere vilkår i nærværende afgørelse.

Støj, rystelser og transport

Ansøger oplyser, at der kan forekomme støj fra:

- Kompressor
- Transport til og fra ejendommen
- Malkeanlæg

Der malkes to gange. Første malkning er fra kl. 04-09, og anden malkning er fra kl. 15.30-20.00. Malkekompresor er placeret indendørs for at mindske støjgener.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel, samt jævnlige transporter med lastbil.

Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning. Det tilstræbes, at støjende aktiviteter afholdes i tidsrummet 6-18. Endvidere søges al unødigt tomgangskørsel undgået.

Transport

Ansøger har til denne nye godkendelse afgivet oplysninger om transportomfanget i nedenstående skema.

Transporter	Transportmiddel	Før udvidelse antal/år	Efter udvidelse antal/år
Transport af foder	traktor	24	30
Afhentning mælk	Lastbil	183	183
Ensilage	Traktor	1100	1500
Halm	Traktor	15	15
flytning af dyr	Lastbil	10	10
Afhentning af dyr	Lastbil	12	12
Afhentning af døde dyr	Lastbil	50	50
Gylle	traktor	300	852
Dybstrøelse	Traktor	55	70
Biogasanlæg	Lastbil	406	-

Affald	Lastbil	26	26
I alt		2181	2748

Tabel 8: Transport før og efter udvidelse

Udvidelsen medfører en udvidelse af transportbehovet på ca. 26 %, som væsentligst stammer fra øget transport af gødning og ensilage.

Kommunens vurdering

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmestliggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. I den eksisterende godkendelse fra 2014 er der stillet vilkår om overholdelse af disse grænseværdier (vilkår 30), hvilket overføres til denne nye godkendelse.

Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget kan drives, uden at dette medfører støjgener.

I godkendelsen fra 2014 er der stillet vilkår om (vilkår 29), at virksomheden skal planlægge flest mulige støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særlig agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden, herunder fra mobile støjkluder. Dette vilkår overføres til denne nye godkendelse.

Miljøstyrelsen har i orientering nr. 9/1997¹² opstillet orienterende grænseværdier for lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer. Grænseværdierne gælder indendørs i boliger mv. Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget på Refshøjvej 7 i betragtning af typer og størrelser af produktionsanlæggene, samt afstanden fra støjkluder til omliggende beboelse, ikke kan forventes at ville frembringe lavfrekvent støj, infralyd eller vibrationer, som kan medføre gener i omgivelserne.

På den baggrund finder kommunen ikke, at der i denne godkendelse skal fastsættes vilkår med grænseværdier for disse påvirkninger. For at give mulighed for myndighedsmæssige indgreb stilles dog vilkår om, at husdyrbruget ikke må medføre påvirkninger i omgivelserne med lavfrekvent støj, infralyd eller vibrationer, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige. Tilsynsmyndigheden har herudover mulighed for at kræve evt. påvirkninger nærmere undersøgt, jf. § 53 i Husdyrbrugloven.

Transporterne til - og fra ejendommen passerer ikke tæt forbi naboer. Det er kommunens vurdering, at transport til og fra ejendommens anlæg kan gennemføres, uden at det vil medføre væsentlig påvirkning af omgivelserne.

For at sikre mulighed for indgreb er der i den eksisterende godkendelse stillet vilkår om, at Billund Kommune kan stille krav om, at beregning / måling af virksomhedens støjbelastning i omgivelserne udføres på virksomhedens bekostning (vilkår 59). Desuden er der stillet vilkår til transport og transportarealer på ejendommen, samt transport til og fra ejendommen (vilkår 31 – 34).

¹² Miljøstyrelsens orientering nr. 9/1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø".

Disse vilkår overføres til denne nye afgørelse.

Støv, fluer og skadedyr

Ansøger har om påvirkninger fra støv oplyst, at der kan forekomme støv fra kørsel på de omkringliggende arealer og veje ved staldanlæggene, endvidere vil der være en mindre støvudvikling ved indlæsning af færdigfoder.

Der vil i det daglige være fokus på at minimere støvgener udenfor husdyrbruget, og i forbindelse med færdsel på ikke-befæstede veje, vil der være særligt fokus.

Bekæmpelse af skadedyr, herunder rottebekæmpelse og kemisk fluebekæmpelse, fortages efter de af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, fastsatte retningslinjer. Herudover anvendes der rovfluer. Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter mv. Der er lavet aftale med Anticimex.

Kommunens vurdering

Støvudvikling kan opstå ved håndtering af foder og halm, og ved kørsel med landbrugsmaskiner, hvilket dog må vurderes at være begrænset. Det er kommunens vurdering, at de ansøgte ændringer ikke vil medføre væsentlig forøgelse af virksomhedens støvpåvirkning eller skadedyrsfrembringelse, og at ejendommen kan drives, uden at dette medfører væsentlig påvirkning af omgivelserne fra støv og skadedyr.

For at sikre mulighed for myndighedsmæssigt indgreb overfor gener er der i godkendelsen fra 2014 fastsat vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til fluegener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige, og der er stillet krav om egenkontrol og afhjælpende foranstaltninger, hvis der sker væsentlig fluepåvirkning (vilkår 37). I vilkår 35 er der stillet krav vedrørende støvfrembringelse fra transport, og i vilkår 38 er der stillet krav om opbevaring af foder, så der ikke er risiko for tilhold af skadedyr. Endelig er der stillet krav om, at fluer bekæmpes iht. de veterinære bestemmelser (vilkår 36).

Disse vilkår videreføres i denne nye godkendelse. I overensstemmelse med Billund Kommunes aktuelle praksis tilføjes til formuleringen af vilkår 37, at en ny undersøgelse og redegørelse af husdyrbrugets kilder til fluegener tidligst kan kræves igen efter et år, hvis en udført undersøgelse vurderes at være dækkende for hele husdyrbruget.

Lys

Ansøger har om lyspåvirkninger oplyst, at der vil være et vist lysudfald fra bygningernes vinduer, samt fra udendørsbelysning ved udleveringsrampe og ved foderindlevering.

Lyset i staldene er tændt efter behov, og der er vågebelysning om natten. Lyset vil udelukkende være tændt på det niveau, som enten er foreskrevet af anden lovgivning eller i det omfang, det er nødvendigt i forbindelse med ophold i staldene.

Udendørsbelysning vil være tilkoblet bevægelsessensorer eller automatisk slukning.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at ejendommen fortsat kan drives, uden at dette medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne.

For at sikre mulighed for myndighedsmæssigt indgreb overfor gener er der i godkendelsen fra 2014 fastsat vilkår om, at virksomheden ikke må give anledning til lyspåvirkning, som tilsynsmyndigheden finder væsentlig (vilkår 39). For at forebygge lyspåvirkning fra fremtidige bygninger, er der endvidere stillet vilkår om, at eventuelle nye udendørs lamper skal ophænges lavt og med afskærmet lyskilde, så lysets spredning begrænses til det nødvendige operationsområde, samt at ny belysning i stalde skal anbringes, så lyset ikke kastes direkte ud gennem ventilationsåbninger i bygningens rygning eller ud gennem side- eller gavlåbninger (vilkår 13).

Disse vilkår overføres til denne nye afgørelse.

Landskab og kulturmiljø

I ansøgningen er der opstillet skematiske oversigter over husdyrbrugets bygninger og anlæg samt materialevalg, som vist i tabellerne i bilag 2.

Ansøger har om landskabspåvirkninger oplyst, at ejendommen er beliggende i et område, der i kommuneplanen er udlagt til særlig værdifuldt landbrugsområde. Området er desuden bevaringsværdigt landskab.

Området er præget af landbrugsproduktion, og der er i øvrigt væsentlige indslag af natur og mindre skove.

Ansøger har undersøgt anlæggets placering i forhold til udpegninger vist i nedenstående skema:

	Ja	Nej
Naturområder med særlige beskyttelsesinteresser mv.:		X
Områder med landskabelig værdi:	X	
Uforstyrrede landskaber:		X
Områder med særlig geologisk værdi:		X
Rekreative interesseområder:		X
Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer:		X
Kirkeomgivelser:		X
Kystnærhedszonen:		X

Lavsundsarealer inkl. evt. okkerklassificering		X
Skovrejsningsområder:		X
Sø- og åbeskyttelseslinie:		X
Kirkebyggelinje:		X
Fortidsmindelinje:		X
Beskyttede sten- og jorddiger:		X

Tabel 9: Anlæggets placering i forhold til udpeget beskyttelse

Kommunens vurdering

De ansøgte udvidelser og ændringer er i overensstemmelse med kravet i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 22 placeret i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer.

Ejendommen ligger ikke i områder, som i henhold til kortlægningen i Danmarks Miljøportal og i Billund Kommunes kommuneplan, er omfattet af fredninger eller bygge- og beskyttelseslinjer.

Refshøjvej 7 er beliggende i et landbrugslandskab med spredtliggende gårde. Ejendommen ligger i et område, der i gældende kommuneplan (2017 – 2029) er udpeget til Særligt Værdifulde Landbrugsområder, som i henhold til kommuneplanens retningslinjer hovedsageligt skal anvendes til jordbrugserhverv.

Ejendommen ligger udenfor områder, som i kommuneplanen er udpeget som kulturlandskab og geologisk beskyttelsesområde.

Området er i kommuneplanen udpeget som et Større uforstyrret landskab og Bevaringsværdige landskaber. Endvidere ligger den vestlige halvdel af Stald 1 (se bilag 2) indenfor et område med Kulturhistoriske værdier. Dette skyldes, at udpegningsområdet for Kirkeomgivelser til Stenderup Kirke har denne afgrænsning mod øst.

Om Større uforstyrrede landskaber fremgår af kommuneplanens retningslinjer, at de som udgangspunkt skal friholdes for større byggeri og større tekniske anlæg, så områdernes karakter af uforstyrrethed ikke påvirkes. Af kommuneplanens redegørelse fremgår, at der herved forstås større tekniske anlæg, infrastrukturanlæg som lufthavn, motorvej og jernbane, større råstofindvinding, større bysamfund og væsentlig bymæssig påvirkning i øvrigt samt større ferie-fritidsanlæg som motorbaner, større skydebaner eller feriecentre. Med større tekniske anlæg er der først og fremmest tale om høje anlæg, der er synlige over større afstande så som vindmøller, master, højspændingsanlæg, skorstene m.v.

Om Bevaringsværdige landskaber fremgår af kommuneplanens retningslinjer, at landskabet som hovedregel skal friholdes for byggeri og anlæg. Hvor byggeri tillades, må det ikke forringe de visuelle, kulturhistoriske, geologiske eller oplevelsesmæssige værdier, og hvor byggeri eller anlæg tillades, skal byggeriet

besidde en høj arkitektonisk kvalitet og samspillet med landskabet prioriteres højt. Også ved etablering af større byggeri og større anlæg uden for de udpegede områder, skal der tages hensyn til, at dette ikke forringer de visuelle og oplevelsesmæssige værdier i de udpegede områder. Af kommuneplanens redegørelse fremgår, at de Bevaringsværdige landskaber er sårbare overfor større tekniske anlæg, som veje, el-ledninger og råstofindvinding, samt fra enkeltstående byggerier, tekniske anlæg og arealanvendelser som gylletanke, siloer, vindmøller og store produktionsanlæg.

Om Kirkeomgivelser fremgår af kommuneplanens retningslinje 4.2.1, at der inden for kirkeomgivelserne kun må planlægges for og udføres aktiviteter inden for byggeri, anlæg, råstofgravning m.v., hvis der tages hensyn til kirkernes landskabelige beliggenhed, samspil med det nære bebyggelsesmiljø eller udsigten til og fra kirken, og det kan godtgøres, at de beskyttelsesmæssige og bevaringsmæssige interesser ikke tilsidesættes.

De ansøgte bygnings- og anlægsmæssige udvidelser på Refshøjvej 7, bestående af en gylletank og udvidelse af plansiloen, placeres i integration med ejendommens eksisterende bygninger og opføres generelt i en relativ lav højde uden høje siloer o.l. I forhold til synsvinklen fra Stenderup/Krogager vil udvidelserne ligge bagved de eksisterende bygninger, ligesom der vil være en vis afskærmning pga. markhegn og beplantninger langs byområdets østside og i lavbundsområderne ved vandløbene. Udvidelserne udføres ikke indenfor det udpegede kirkeomgivelsesområde for Stenderup Kirke.

Det er kommunens vurdering, at de ansøgte bygnings- og anlægsmæssige ændringer og udvidelser er i overensstemmelse med den eksisterende kultur- og landskabsmæssige anvendelse i området, og at de ansøgte ændringer og udvidelser ikke vil være i strid med den udpegede beskyttelse eller ændre oplevelsen af landskabet væsentligt.

Driftsforstyrrelser og uheld

Det er oplyst i ansøgningen, at risici kan bestå af:

- Utæthed i gyllebeholder
- Overløb af gylle

Største risiko for uheld vurderes at kunne ske i forbindelse med opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning.

Beskrivelse af risikominimering/BAT:

Gyllebeholderne bliver etableret således at bund og vægge er tætte, og de kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholderne tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllesplid i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Samlet vurderes gylleopbevaringen at leve op til BAT.

Endvidere bemærkes, at anlægget er under dagligt opsyn. Alle medarbejdere vil desuden blive instrueret i forholdsregler i tilfælde af uheld.

Kommunens vurdering

Husdyrbrugets anlæg ligger udenfor områder, der i Danmarks Miljøportal og MiljøGis er udpeget som områder med særlige drikkevandsinteresser eller som indvindingsområder og indvindingsoplande.

Det fremgår af kommunens tilsynsrapport fra tilsyn på husdyrbruget den 4. september 2012, at der er en indendørs dieselolietank på 2.500 liter fra 2009 med nr. 327639.

I henhold til BBR-registret, er der en olietank på 2.500 liter fra 2011 med nr. 327663.

Det fremgår af vilkår 40 i den eksisterende godkendelse fra 2014, at husdyrbrugets olietanke skal drives efter gældende olietankbekendtgørelse, som fastlægger reglerne for tankenes indretning, drift, vedligeholdelse og sløjfning med henblik på at sikre mod forurening. Kommunen fører tilsyn efter bekendtgørelsen med at reglerne overholdes, herunder at der er foretaget korrekt anmeldelse af ejendommens olietanke.

Vilkår 40 overføres til denne nye godkendelse, idet vilkårets henvisning til olietankbekendtgørelsen opdateres til den aktuelt gældende bekendtgørelse.

For at sikre mod forurening fra oplag af kemikalier, samt oplag af olie (oplag ud over oplag reguleret af olietankbekendtgørelsen), er der i godkendelsen fra 2014 stillet vilkår om, at olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip (vilkår 42). Vilkåret overføres til denne nye godkendelse.

Der er stillet vilkår om, at tankning skal ske på et tæt, befæstet areal og således, at spild ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, og der er stillet krav til pumper, slanger og tankpistol (vilkår 43). Vilkåret overføres til denne nye godkendelse.

Der er stillet vilkår om (vilkår 41), at der til stadighed skal forefindes en opdateret beredskabsplan for ejendommen, og at denne skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende. Desuden er der stillet vilkår om, at virksomheden skal alarmere alarmcentralen ved uheld, som medfører risiko for forurening af miljøet (vilkår 44). I forhold til at forebygge forurening fra gyllehåndtering har kommunen vurderet, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler generelt er tilstrækkelige til at sikre mod forurening fra gyllehåndtering. I den eksisterende godkendelse fra 2010 er der derfor alene stillet vilkår om opsyn ved pumpning af gylle (Vilkår 13).

Disse vilkår overføres til denne nye afgørelse.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold

Kommunen skal i henhold til § 33 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ved godkendelse vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniak, som skal anvendes ved vurdering af, om der er væsentlige miljøpåvirkninger af kategori 1-, 2-, og 3-natur:

- Kategori 1-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, jf. § 7 i Husdyrbrugloven, der fremgår af bilag 3, pkt. D i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, uanset størrelse, hvis de er beliggende inden for et Natura 2000-område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende inden for et Natura 2000-område og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.
- Kategori 2-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Natura 2000-områder, jf. § 7 i Husdyrbrugloven, i form af
  - a) højmoser,
  - b) lobeliesøer,
  - c) heder, der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og
  - d) overdrev, der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.
- Kategori 3-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, der ikke er omfattet af kategori 1-natur eller kategori 2-natur, og som er beliggende uden for Natura 2000-områder, i form af
  - a) heder, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
  - b) moser, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
  - c) overdrev, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og
  - d) ammoniakfølsomme skove

I bekendtgørelsen er der for ovennævnte naturtyper fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniakdepositioner fra husdyrbrug. Af bekendtgørelsen fremgår, at kommunen i særlige tilfælde kan stilles vilkår, som rækker udover beskyttelsesniveauet fastsat i bekendtgørelsen.

I henhold til § 7 og § 10 i Habitatbekendtgørelsen¹³ skal kommunens vurdering omfatte en konkret vurdering af påvirkningen af udpegede områder og arter.

---

¹³ BEK nr. 926 af 27/06/2016 – Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Anlæggets nærhed til kategori 1- og 2-natur

I henhold til § 7 i Husdyrbrugloven kan etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug ikke tillades indenfor eller i en afstand på mindre end 10 m til kategori 1- og 2-natur.

Billund Kommune kan på baggrund af nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk konstatere, at de ansøgte udvidelser og ændringer overholder de krævede afstande.

Ammoniakdeposition i naturområder fra anlægget

I ansøgningsystemet Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af anlæggets ammoniakemissioner, som viser, at den samlede emission efter den ansøgte udvidelse bliver på 8.504 kg N/år. Dette indebærer en reduktion i emissionen i forhold til nudriften på 162 kg N/år, og en meremission i forhold til driften for 8 år siden på 5.292 kg N/år.

I ansøgningsystemet er der foretaget beregninger af anlæggets ammoniakdeposition i en række naturtyper i et område omkring anlægget. Indhold og resultater af beregningerne er vist i skemaet nedenfor, hvor også oplysninger om naturtyperne er opført.

Naturpunkt, jf. bilag 4	Naturkategori	Naturtype	Afstand fra anlægget (m)	Merbelastning (Kg N/år)	Merbelastning 8 år (Kg N/år)	Totalbelastning (Kg N/år)	Ruhed natur	Ruhed opland	Kumulativ
1	3	Mose	132	-0,4	12,7	32,5	Mk	Landbr.	0
2	3	Mose	80	-0,1	3,8	18,0	Mk	Landbr.	0
3	3	Mose	87	-0,1	3,8	13,3	Mk	Landbr.	0
4	3	Mose	210	-0,3	5,9	12,5	Mk	Landbr.	0
5	3	Mose	423	0	1,4	1,9	Mk	Landbr.	0
6	-	Eng	383	0,0	0,7	1,1	Bn	Landbr.	0
7	-	Eng	501	0,0	0,3	0,6	Mk	Landbr.	0
8	3	Mose	624	0,0	0,2	0,4	Mk	Landbr.	0
9	3	Mose	411	0,0	0,9	1,4	Mk	Landbr.	0
10	3	Mose	602	0,0	0,5	0,7	Mk	Landbr.	0
11	3	Mose	618	0,0	0,5	0,8	Mk	Landbr.	0
Nærmeste område	2	Hede	3049	0	0	0	Mk	Landbr.	0
Nærmeste område	1	Eng og mose	6800	0	0	0	Bn	Landbr.	0

Tabel 10. Ammoniakdepositionen i omliggende natur

Naturpunkterne 1 – 4 vedrører forskellige beregningspunkter ved et udpeget moseområde, som forløber langs med Sønderbæk, der ligger umiddelbart syd for ejendommen.

I beregningerne er det lagt til grund, at ruheden i naturpunkterne er "Blandet natur med middelhøj bevoksning (MK)", bortset fra kategori 1-naturområdet, hvor ruheden er sat til "Blandet natur med lav bevoksning". I beregningerne er det lagt til grund, at ruheden i alle oplande mellem anlægget og naturpunkterne er "Landbrug". Billund kommune er enig i, at de valgte ruheder giver det mest korrekte grundlag for beregningerne

Ammoniakpåvirkning af kategori 1- og 2-natur

Det fremgår af § 25 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at den tilladte totaldeposition i Kategori 1-natur reduceres afhængigt af, om der er andre husdyrbrug, som medfører påvirkning i det samme område. Som det fremgår af ovenstående skema er det i ansøgningen oplyst, at der ikke er kumulation med ammoniakdeposition fra andre husdyrbrug.

Da den beregnede totaldeposition for Refshøjvej 7 er nul, er det dog uden betydning, om der indregnes reduktion for kumulation, idet der under alle omstændigheder tillades en totaldeposition på 0,2 kg N/år i Kategori 1-natur.

I ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af ammoniakdepositionen i en kategori 2-natur (hede), jf. ovenstående skema. Kommunen kan på baggrund af nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk konstatere, at der ikke er andre kategori 2-naturarealer indenfor relevante afstande fra anlægget.

Totaldepositionen af ammoniak fra husdyrbruget må i henhold til § 26 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ikke overstige 1,0 kg N/år i kategori 2-natur, hvilket overholdes, jf. beregningsresultaterne i ovenstående tabel.

På baggrund af en gennemgang af det ansøgte projekt og en sammenstilling med naturområder i nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk kan kommunen konstatere, at bekendtgørelsens generelle beskyttelsesniveauer ikke medfører, at der skal stilles særlige krav til ammoniakfordampningen.

I ovenstående afsnit "Stalde og produktioner" og "Gødningsproduktion og -opbevaring" har kommunen fastsat vilkår, som sikrer, at de i beregningerne forudsatte anlægsindretninger og driftsformer bringes i anvendelse på husdyrbruget.

Natur omfattet af Habitatbekendtgørelsens regler, herunder Kategori 1-natur
Afstanden fra ejendommen til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, EF-habitatområde nr. 88, *Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde* er knapt 7 km.

Området er udpeget for at beskytte en række arter og naturtyper. Områdets centrale elementer er de store fredede hede- og skovområder ved Nørholm Gods og Karlsgårde Sø med omgivende naturarealer, en stor strækning af Varde Å, dele af Ansager Å og Grindsted Å med tilstødende eng- og mosearealer. Nørholm Hede er en stor sammenhængende hede af national betydning med en mosaik af tørre og våde hedearealer. I området findes også partier af indlandsklitter. Samtlige arter der indgår i udpegningsgrundlaget, er knyttet til vandløbene i

området, herunder bl.a. snæblen, flodperlemusling, bæk-, flod- og havlampret. Ligeledes er odderen registreret i området.

Især næringsstofbelastningen fra luften udgør en trussel mod områdets store hede-, mose- og overdrevarsarealer. Ligeledes er også tilgroning med træer, buske og høje urter en trussel.

Da ejendommen er placeret knapt 7 km fra Natura 2000 området *Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde*, vil en øget ammoniakemission fra ejendommen ikke i sig selv kunne medføre en væsentlig påvirkning. I overensstemmelse med resultatet af beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk (jf. ovenstående tabel) er det kommunens vurdering, at der i en afstand på knapt 7 km ikke vil kunne måles hverken nogen mer- eller totaldeposition fra ejendommen.

Det er på ovenstående baggrund Billund Kommunes vurdering, at godkendelsen af det aktuelt ansøgte projekt på Refshøjvej 7 ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af internationale beskyttelsesområder, hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter.

Påvirkning af arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, herunder Kategori 3-natur

Om Kategori 3-natur fremgår af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 28, at kommunen skal vurdere, om der skal stilles krav til den maksimale merdeposition. Der kan dog ikke stilles skrappe krav end 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan endvidere i særlige tilfælde stille krav til den maksimale deposition, jf. § 35, stk. 2 – 5, hvis der er tale om en væsentlig påvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser.

Kategori 3-natur omfatter jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2:

- a) heder, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
- b) moser, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
- c) overdrev, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og
- d) ammoniakfølsomme skove

Påvirkningen af ammoniakfølsomme skove er vurderet særskilt nedenfor.

Inden for en radius af 1.000 meter fra ejendommen ligger flere udpegede § 3 arealer. Der er i husdyrgodkendelse.dk beregnet merbelastning og totalbelastning til 5 repræsentative punkter, jf. ovenstående skema, bestående af mosearealer. Disse naturarealer er vist i bilag 4.

Som nævnt vedrører Naturpunkterne 1 – 4 forskellige beregningsskemaer ved et udpeget moseområde, som forløber langs med Sønderbæk, der ligger umiddelbart syd for ejendommen. Merdepositionen i forhold til 8-års-driften stiger med mere end 1 kg N/år i de fire naturpunkter, og der er tale om forholdsvis høje totaldepositioner på mellem 12,5 og 18, og i et enkelt punkt 32,5 kg N/år. Den samlede emission fra anlægget falder med 162 kg N/år i forhold til nudriften, og i samtlige de fire nævnte punkter falder merdepositionen i forhold til nudriften.

På trods af de forholdsvist høje emissioner er det kommunens vurdering, at en gennemførelse af det ansøgte projekt ikke vil give anledning til tilstandsændringer i mosen, da der samlet set sker et fald i ammoniakdepositionen i forhold til nudriften. Det er kommunens vurdering, at der ikke kan stilles krav til den maksimale deposition, da der ikke er tale om en væsentlig påvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser.

Naturpunkt 5 repræsenterer ligeledes en § 3 registreret mose, der er omfattet af kategori 3-natur. Merdepositionen på arealet i forhold til 8-års-driften er beregnet til 1,4 kg N/år. Set i forhold til nudriften sker der ingen stigning i merdepositionen, og det er kommunens vurdering, at der ikke vil kunne påvises en biologisk effekt på arealet ved gennemførelse af det ansøgte projekt.

Ansøgers konsulent har beregnet ammoniakdepositionen i en række øvrige naturpunkter inden for 1000 m af anlægget. Merdepositionen i forhold til 8-års-driften er i alle punkter beregnet til under 1,0 kg N/år. Det er kommunens vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil give anledning til tilstandsændringer på de pågældende naturarealer.

Der er en del småsøer, § 3 natur, i området. Hovedparten af næringsstofførslen til søer og vandhuller stammer fra afstrømning fra tilstødende arealer. Billund Kommune har ingen gældende retningslinjer for ammoniakdeposition til søer, men forholder sig til, hvorvidt der er tale om søer, der burde behandles jf. reglerne i § 7 i Husdyrbrugloven. Husdyrbruglovens § 7 omhandler ammoniakfølsomme søer, som defineret i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen under Kategori 1- eller 2-natur, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger samt brunvandede søer og vandhuller. Kommunen vurderer, at ingen af søerne indenfor 1.000 meter af anlægget hører til disse kategorier. Det er kommunens vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af søerne ved deposition af luftbåren ammoniak.

Påvirkning af ammoniakfølsom skov

Omkring 180 m syd for den nærmeste stald på Refshøjvej 7 og omkring 500 m nord for ejendommen ligger der potentielt ammoniakfølsom skov, jf. kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk. Ammoniakfølsom skov (Kategori 3-natur iht. § 2 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) er arealer uden for Natura 2000-områder,

- hvor der har været skov i mere end 200 år, så der er tale om gammel "skovjordbund", og
- skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, så jordbunden ikke har været dyrket mark i mere end 200 år, eller
- der er tale om skov med naturskovsindikerende arter eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen »Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove«, og hvor arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.

Det fremgår af luftfoto og orthofotos på Danmarks Arealinformation, at det sydlige skovområde er etableret efter 2006, og at området var dyrket mark i mange år forud for dette. Det er Billund Kommunes vurdering, at arealet ikke opfylder kriterierne for ammoniakfølsomme skove.

Det nordligste skovareal, Krogager Plantage (punkt A i bilag 4), fremstår som mose/hede på de høje målebordsblade (opmålt 1862-1899). På de lave målebordsblade (opmålt 1928-1945) er arealet markeret med signatur for nåleskov. På historiske luftfotos (bl.a. fra 1945, 1969 og 1980) og frem til i dag fremstår samtlige arealer som skovdækkede, primært som plantagelignende skov.

Det er kommunens vurdering, at dele af arealet, Krogager Plt., kan være ammoniakfølsom skov, og dermed omfattet af Kategori 3 natur. Ansøgers konsulent har beregnet en merdeposition i forhold til 8-års-driften på 1,2 kg N/år i punktet nærmest Refshøjvej 7. Billund Kommune har ikke kendskab til naturskovsindikerende arter eller gammelskovsarter i plantagen. I forhold til nudriften sker der ingen ændring i den beregnede deposition, og det er kommunens vurdering, at der ikke vil kunne påvises en biologisk effekt på plantagen af en gennemførelse af det ansøgte projekt.

Kommunens vurdering

Bekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniakpåvirkningen er fastsat ud fra bedste videnskabelige viden, som sikrer, at der med overholdelse af dette beskyttelsesniveau ikke vil kunne påvises en biologisk ændring af naturområderne.

I moserne tættest på ejendommen er der beregnet merbelastninger, der overskrider beskyttelsesniveauet. Det er dog kommunens vurdering, at der i dette konkrete tilfælde ikke skal stilles krav til den maksimale merdeposition. Det er endvidere kommunens vurdering, at der ikke kan stilles krav til den maksimale deposition, da der ikke er tale om en væsentlig påvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser.

Samlet set er det Billund Kommunes vurdering efter gennemgang af de repræsentative § 3 områder inden for 1000 meter fra ejendommen, at der kan meddeles miljøgodkendelse til det ansøgte projekt, uden at det i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3 registreret natur med ammoniak.

På ovenstående baggrund, er det kommunens vurdering, at anlæggets ammoniakemission, herunder i forbindelse med andre planer og projekter, ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af nævnte naturforhold. Kommunen finder således ikke, at der i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en skærpelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til ammoniakfordampningen.

Påvirkning af beskyttede arter (Bilag IV fredede, rødlistede og gullistede)

Bilag IV arter

Arter der fremgår af Habitatdirektivets bilag IV, har i henhold til habitatdirektivets artikel 12¹⁴ krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

---

¹⁴ Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer)

Bilag IV arter, der kan have leve-, yngle- eller fødesøgningssted ved husdyrbruget på Refshøjvej 7, 7200 Grindsted eller ved ejendommens udbringningsarealer, kunne være løgfrø, stor vandsalamander, markfirben, vand-, syd- og langøret flagermus. Derudover vil odderen sandsynligvis findes i tilknytning til flere af vandløbene i området. Flere af disse arter er ligeledes omfattet af artsfredninger eller optaget på rødlisten.

Spidssnudet frø, løgfrø og stor vandsalamander

I Billund Kommune er spidssnudet frø almindelig udbredt. Dertil kommer nogle områder med særlige paddeinteresser udpeget i forbindelse med Ribe Amts Naturkvalitetsplan. I en række vandhuller i disse områder er paddefaunaen særlig rig, og her findes foruden spidssnudet frø og løgfrø, stor vandsalamander. Alle tre arter er på habitatdirektivets bilag IV, og løgfrøen er også rødlistet.

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*)

Yngler og lever forår og sommer i næringsfattige vandhuller uden fisk og ænder. De voksne individer lever en stor del af året på land, i skove og haver. Arten kan være ret almindelig i vandhuller midt ude på dyrkede marker. Trusler mod stor vandsalamander og årsag til artens tilbagegang er, at vandhullerne forurenes gennem for mange næringsstoffer og derfor gror til, og at der udsættes fisk og ænder i vandhuller.

Udyrkede bræmmer omkring vandhuller kan være med til at sikre, at vandet ikke bliver næringsbelastet, men samtidig er det vigtigt, at beplantning omkring vandhullerne holdes nede, så lys og varme kan nå vandet.

Spidssnudet frø (*Rana arvalis*)

Findes overalt i Danmark, men er gået tilbage i antal. Den yngler i mange forskellige slags vandhuller og lever udenfor yngletiden på fugtige steder tæt på vandhullerne. Udover at arten er opført på bilag IV, er arten fredet og med på gulliste 1997.

Spidssnudet frø er gået tilbage på grund af mangel på passende leve- og ynglesteder, da mange vandhuller er blevet fyldt op, groet til eller forurenet, og moser og enge er blevet afvandet. Vandhuller mister også status som egnede levesteder, når der udsættes fisk eller ænder.

Etablering af nye vandhuller samt vedligeholdelse af eksisterende ved at hindre tilgroning vil medvirke til at bevare og øge bestanden af spidssnudet frø.

Løgfrø (*Pelobates fuscus*)

Løgfrøen karakteriseres som sårbar, og den samlede bestand i Danmark er gået voldsomt tilbage. Der findes endnu væsentlige bestande i dele af Billund Kommune samt et par andre steder i det tidligere Ribe Amts område. Billund Kommune har derfor en særlig forpligtigelse til at sikre løgfrøens levesteder.

Løgfrøen yngler i vandhuller, men findes mest på dyrkede marker hvor den graver sig ned i dagtimerne og kommer frem for at jage om natten. Udover mangel på passende yngleområder er en af truslerne mod løgfrøen, at store landbrugsmaskiner dræber frøerne, når der høstes, pløjes og harves på de

marker, hvor dyrene opholder sig. Løgfrøen klarer sig bedst i landskaber, hvor landbruget ikke er så intensivt, eller hvor områderne ikke dyrkes.

Løgfrø er fredet og findes på habitatdirektivets bilag IV. Arter der fremgår af direktivets bilag IV, har i henhold til habitatdirektivets artikel 12 krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

*Odder (*Lutra lutra*)*

Odderen forekommer ved vandløb og søer i store dele af Jylland og er registreret i Varde Å, Ansager Å og Grindsted Å. Det er derfor nærliggende at tro, at odderen vil være gæst i de vandløb, der ligger nær ejendommen eller i tilknytning til bedriftens udbringningsarealer. De største trusler mod odderen er fysisk ødelæggelse og forstyrrelse af yngle- og rasteområder.

Kommunens vurdering

Der ligger flere § 3 registrerede søer indenfor 1000 meter anlægget og i nærheden af udbringningsarealerne. Nærmeste registreringer i Billund Kommune af Bilag IV padden til søerne er ca. 6,5 km for spidssnudet frø og løgfrø og ca. ,57 km for stor vandsalamander.

En miljøgodkendelse af det ansøgte projekt vil ikke medføre fysisk påvirkning af nærliggende vandløb, ligesom driften af ejendommen ikke vurderes at medføre øget forstyrrelse af nærliggende vandløb.

Det er Billund Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil have en væsentlig påvirkning på de omtalte Bilag IV arter eller deres levesteder.

Ud over de nævnte Bilag IV arter har Billund Kommune ikke kendskab til øvrige beskyttede arter, der kunne tænkes at blive påvirket af en godkendelse af det ansøgte projekt.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

I forhold til husdyrbrugets anlæg og driften af dette anfører ansøger, at produktionen lever op til Miljøstyrelsens fastsatte afskæringskriterier for lugt og ammoniak, herunder det vejledende BAT-niveau for ammoniak. Det er derfor vurderet at investering i yderligere emissionsreducerende teknologi som luftrensning eller forsuring ikke vil være et proportionalt tiltag, og disse er derfor udeladt.

Kommunens vurdering

IE-husdyrbrug omfatter i henhold til § 16a, stk. 2, i Husdyrbrugloven, husdyrbrug med:

- 1) flere end 750 stipladser til søer,
- 2) flere end 2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg) eller
- 3) flere end 40.000 stipladser til fjerkræ.

For IE-husdyrbrug har EU udarbejdet en BAT-konklusion "Intensivt opdræt af fjerkræ eller svin", offentliggjort den 21. februar 2017, som anfører, hvad der betragtes som BAT.

På den baggrund er der i Husdyrloven og Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen optaget en række bestemmelser, som skal sikre, at der på EI-husdyrbrug anvendes BAT i bred forstand, hvilket ud over de direkte forureningspåvirkninger omfatter en række indretnings- og driftsmæssige forhold med hensyn til miljøpåvirkninger, affaldsfrembringelse og ressourceforbrug mv.

Husdyrbruget på Refshøjvej 7 er ikke et IE-husdyrbrug og er således ikke omfattet af ovennævnte BAT-krav. For husdyrbruget gælder alene BAT-krav i forbindelse med ammoniakemission, jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 24.

I ovenstående afsnit "BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget" er der på den baggrund foretaget vurderinger og fastsat vilkår, som fastlægger anvendelse af BAT i forhold til husdyrbrugets ammoniakemission.

Det er Billund Kommunes vurdering, at der ikke herudover skal stilles krav om anvendelse af BAT på Refshøjvej 7 i denne nye godkendelse.

I den eksisterende miljøgodkendelse fra 2010 er der stillet vilkår om anvendelse af BAT (vilkår 53), som er mere vidtgående, end det ovennævnte reguleringsgrundlag. Vilkåret overføres ikke til denne nye godkendelse.

Ophør

I ansøgningen til denne nye godkendelse fremgår ingen overvejelser omkring husdyrbrugets ophør.

I ansøgningen til den eksisterende godkendelse fra 2014 har ansøger oplyst, at i tilfælde af ophør af produktionen vil gyllekanaler, gylletanke, møddings- og ensilagepladser blive tømt og rengjort, således at der ikke er fare for forurening med husdyrgødning eller ensilagesaft.

Kommunens vurdering

I den eksisterende godkendelse fra 2014 er der stillet vilkår, som skal sikre, at der ved ophør af driften træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, og at gødning, spildevand og affald skal bortskaffes efter gældende regler og vilkår (vilkår 62). Vilkåret overføres til denne nye afgørelse.

Alternative muligheder

Ansøger oplyser, at der i forbindelse med godkendelsen er vurderet på alternativer indenfor ammoniakreduktion og lugtreduktion. Produktionen lever op til Miljøstyrelsens fastsatte afskæringskriterier for lugt og ammoniak, herunder det vejledende BAT-niveau for ammoniak. Det er derfor vurderet at investering i yderligere emissionsreducerende teknologi som luftrensning eller forsurening ikke vil være et proportionalt tiltag, og disse er derfor udeladt.

Godkendelsen omhandler udelukkende eksisterende staldbygninger, og derfor er der ikke overvejet væsentlige alternativer.

Kommunens vurdering

I henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, afsnit D, skal ansøgere om godkendelse efter lovens § 16a, stk. 1, oplyse om rimelige

alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som er relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.

Den ansøgte placering af ny gyllebeholder og ensilageplads sker i tilknytning til de eksisterende anlæg og begrænser anlæggets samlede udstrækning i landskabet. Det er kommunens vurdering, at den ansøgte udvidelse kan gennemføres på den ansøgte placering med en acceptabel miljømæssig påvirkning, og at andre placeringer af udvidelserne ikke vil kunne medføre væsentlige reduktioner i påvirkningerne, hvorfor husdyrbrugets logistiske fordele ved placeringerne bør imødekommes.

Kommunen finder ikke, at det ansøgte indebærer miljøpåvirkninger, som medfører, at der bør foretages yderligere vurderinger af alternativer.

Samlet vurdering

Billund Kommune vurderer, at der kan meddeles godkendelse af husdyrbruget med de ansøgte udvidelser og ændringer, idet husdyrbruget under overholdelse af de fastsatte vilkår, ikke indebærer væsentlig indvirkning på miljøet.

Bilag

- Bilag 1: Lokalisering af husdyrbruget
- Bilag 2: Husdyrbrugets indretning
- Bilag 3: Tegninger med eksisterende produktionsarealer
- Bilag 4: Beskyttet natur indenfor 1.000 m fra anlægget
- Bilag 5: Vilkår i miljøgodkendelse af 18. februar 2014
- Bilag 6: Høringsbemærkninger fra ejeren af Krogagergårdvej 111